

З А К О Н

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

(Обн., ДВ, бр. 28 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 53 от 2004 г., бр. 31, 34 и 105 от 2005 г., бр. 18, 33, 37 и 79 от 2006 г., бр. 59, 94, 98 и 102 от 2008 г., бр. 24 и 82 от 2009 г., бр. 52, 54, 97, 98 и 99 от 2010 г. и бр. 19, 43, 73 и 93 от 2011 г.)

§ 1. В чл. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 1 думите “лизинг, наемане” се заменя с “наемане, лизинг”.

2. Създава се ал. 3:

“(3) Обекти на обществени поръчки са и:

1. доставка на военно оборудване, включително всякакви части, компоненти и/или монтажни елементи за него, в т. ч. оборудването, включено в Общия списък на оръжията на Европейския съюз (ЕС), публикуван в “Официален вестник” на Европейския съюз, брой C 86 от 18.03.2011 г.;

2. доставка на специално оборудване, включително всякакви части, компоненти и/или монтажни елементи за него;

3. строителство и услуги, пряко свързани с оборудването по т. 1 и 2, за всеки и всички елементи от неговия жизнен цикъл;

4. строителство и услуги за специфични военни цели или специално строителство и специални услуги.“

§ 2. В чл. 5 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създават т. 3 и 4:

“3. обществени поръчки за услуги по чл. 3, ал. 3, включени в приложение № 5, които се възлагат чрез ограничена процедура или процедура на договаряне с обявление;

4. обществени поръчки за услуги по чл. 3, ал. 3, включени в приложение № 6, които се възлагат чрез ограничена процедура, процедура на договаряне с обявление или процедура на договаряне без обявление.”

2. Създава се нова ал. 3:

“(3) Обществена поръчка, която включва едновременно услуги по приложения № 5 и 6, се възлага по реда, предвиден за услугите, чиято стойност е по-висока.”

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думите “ал. 1” се заменят с “ал. 1, т. 1 и 2”.

§ 3. Член 8а се изменя така:

“Чл. 8а. (1) Възложителите могат да придобиват доставки или услуги чрез централен орган за обществени поръчки.

(2) Централният орган за обществени поръчки е възложител, който провежда процедури и сключва рамкови споразумения за нуждите на други възложители.

(3) Когато възложителите придобиват доставки или услуги по реда на ал. 1, се смята, че те са спазили разпоредбите на закона, доколкото централният орган за обществени поръчки ги е спазил. Централният орган и възложителят носят отговорност за законосъобразността на съответната процедура, която провеждат.

(4) Министерският съвет по предложение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма може да създаде централен орган за обществени поръчки за нуждите на органите на изпълнителна власт.”

§ 4. В чл. 9 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

“(2) Кандидат или участник не може да бъде отстранен от процедура за възлагане на обществена поръчка на основание на неговия статут или правоорганизационната му форма, когато той има право да предоставя съответната услуга, доставка или строителство в държавата членка, в която е установен.”

§ 5. В чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) основният текст се изменя така:

“(1) При обекти по чл. 3, ал. 1 законът не се прилага за:”;

б) създават се т. 14 и 15:

“14. договори, възлагани в изпълнение на международен договор, склучен при спазване разпоредбите на Договора за функциониране на Европейския съюз, между Република България и трета страна, предвиждащ доставки, услуги или строителство на обекти, предназначени за съвместна реализация или експлоатация от подписалите го страни;

15. договори, възлагани по специфични процедурни правила на международна организация.”

2. Създава се ал. 7:

“(7) В случаите по ал. 1, т. 14 възложителите уведомяват в 7-дневен срок Агенцията по обществени поръчки за склучените договори.”

§ 6. Член 13 се изменя така:

“Чл. 13. (1) Законът не се прилага за договори с обект по чл. 3, ал. 3:

1. възлагани по специфични процедурни правила:

а) съгласно международно споразумение или договореност, склучени между една или повече държави членки и една или повече трети държави;

б) на международна организация, която извършва покупки за свои цели или за поръчки, които трябва да се възложат в съответствие с тези правила;

2. възлагането на които е свързано с предоставяне на информация, чието разкриване противоречи на основните интереси на сигурността на страната;

3. възлагани за целите на разузнавателни дейности;

4. възлагани в рамките на програма за сътрудничество въз основа на научноизследователска и развойна дейност, извършвана съвместно от най-малко две държави членки, за разработване на нов продукт и, където е приложимо, по-късните етапи за целия или за части от жизнения цикъл на този продукт;

5. възлагани в трета държава, когато оперативните нужди налагат договорите да бъдат склучени с изпълнители, разположени в района на операциите, включително за граждansки поръчки, извършвани при разполагане на сили извън територията на Европейския съюз;

6. възлагани от правителство на друго правителство, свързани със:
 а) доставката на военно оборудване или специално оборудване, или
 б) строителство и услуги, пряко свързани с такова оборудване, или
 в) строителство и услуги специално за военни цели или специално строителство и специални услуги;

7. за финансови услуги с изключение на застрахователни услуги;

8. договори, възлагани в изпълнение на международен договор, свързан с разполагане на войски и осигуряване участието на въоръжени сили и полицейски контингенти в международни мисии и учения.

(2) След приключването на програмата по ал. 1, т. 4 участникът от българска страна уведомява Европейската комисията за дела на разходите за научноизследователската и развойната дейност спрямо общите разходи на програмата за сътрудничество, за споразумението за поделяне на разходите, както и за очаквания дял на покупките на държава членка, ако има такива.

(3) Министерският съвет по предложение на министъра на отбраната, министъра на икономиката, енергетиката и туризма, министъра на вътрешните работи и министъра на финансите приема наредба, с която се уреждат:

1. критериите и редът за определяне на съществени национални интереси в областта на сигурността и отбраната по смисъла на чл. 346 от Договора за функциониране на Европейския съюз, когато се възлага изпълнението на значими проекти за инвестиционни разходи за придобиване и/или модернизация на въоръжение, техника и оборудване за нуждите на въоръжените сили;

2. редът, по който се взема решение за възлагане на договори по ал. 1, т. 1, буква "а" и т. 6;

3. условията и редът за сключване на компенсаторни (офсетни) споразумения – в случаите по т. 1. "

§ 7. Създава се чл. 13а:

"Чл. 13а. Възложителите нямат право да прилагат основанията по чл. 4, 12 и 13 с цел заобикаляне прилагането на закона."

§ 8. В чл. 14 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст след думата “поръчки” се добавя “с обект по чл. 3, ал. 1”;

б) в т. 1 думите „равни или по-високи от 240 000 лв.” се заменят с “по-високи от 264 000 лв.” и думите “равни или по-високи от 1 500 000 лв.” се заменят с “по-високи от 1 650 000 лв.”;

в) в т. 2 думите “равни или по-високи от 60 000 лв.” се заменят с “по-високи от 66 000 лв.” и думите “равни или по-високи от 120 000 лв.” се заменят с “по-високи от 132 000 лв.”.

2. Създава се нова ал. 2:

“(2) Когато обществените поръчки са с обект по чл. 3, ал. 3, възложителите прилагат процедурите по закона при следните стойности без ДДС:

1. за строителство - равни или по-високи от 4 000 000 лв.;

2. за доставки, услуги и конкурс за проект – равни или по-високи от 400 000 лв.”

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея:

а) в основния текст след думата “поръчки” се добавя “с обект по чл. 3, ал. 1”;

б) в т. 1 думите “от 240 000 до 2 400 000 лв.” се заменят с “по-високи от 264 000 и до 2 640 000 лв.” и думите “от 1 500 000 до 6 000 000 лв.” се заменят с “по-високи от 1 650 000 и до 6 600 000 лв.”;

в) в т. 2 думите “от 60 000” се заменят с “по-високи от 66 000” и думите “от 120 000” се заменят с “по-високи от 132 000”.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея:

а) в основния текст след думата “поръчки” се добавя “с обект по чл. 3, ал. 1”;

б) в т. 1 думите “от 45 000 до 240 000 лв.” се заменят с “от 60 000 до 264 000 лв.” и думите “от 500 000 до 1 500 000 лв.” се заменят с “от 670 000 до 1 650 000 лв.”;

в) в т. 2 думите “от 15 000 до 60 000 лв.” се заменят с “от 20 000 до 66 000 лв.” и думите “от 60 000 до 120 000 лв.” се заменят с “от 66 000 до 132 000 лв.”.

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея:

а) в основния текст думите “при разход на средства на следните стойности без ДДС” се заменят с “при поръчки по чл. 3, ал. 1 на стойност без ДДС”;

б) в т. 1 числото “45 000” се заменя с “60 000” и числото „500 000” – с „670 000”;

в) в т. 2 числото “15 000” се заменя с “20 000” и числото “60 000” – с “66 000”;

г) в т. 3 числото “60 000” се заменя с “66 000”.

6. Досегашната ал. 5 става ал. 6 и в нея думите “ал. 4, т. 2 и 3” се заменят с “ал. 5, т. 2 и 3”.

7. Създава се ал. 7:

“(7) Възложителите не прилагат процедурите по закона и при условията и по реда на глава осма “а” при обществени поръчки по чл. 3, ал. 3 на стойност под посочените в ал. 2, но са длъжни да склучат писмен договор.”

§ 9. В чл. 14а, ал. 3 думите на „над 2 400 000 лв.” се заменят с „равна или по-висока от 2 640 000 лв.”

§ 10. В чл. 15 се правят следните допълнения:

1. В ал. 2, т. 3 накрая се добавя „или подновявания”.

2. В ал. 3 думите “по чл. 90, ал. 1, т. 9 и чл. 103, ал. 2, т. 8” се заменят с “по чл. 90, ал. 1, т. 9, чл. 103, ал. 2, т. 8 и чл. 119в, ал. 3, т. 12”.

§ 11. В чл. 16в се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата “Възложителят” се добавя “е длъжен да”.

2. Създава се ал. 3:

“(3) Лицата по ал. 1 участват, при условие че могат да изпълнят най-малко 80 на сто от предмета на поръчката със собствено производство и ресурс.”

§ 12. В чл. 19, ал. 2, т. 17 думите “по чл. 13, ал. 1, т. 3” се заменят с “по чл. 12, ал. 1, т. 14”.

§ 13. В чл. 23 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 2 думите „по-голяма от 2 400 000“ се заменят с „равна или по-висока от 2 640 000 лв., а когато поръчката е по чл. 3, ал. 3 – равна или по-висока от 4 000 000 лв.“;

б) създава се т. 3:

“3. за доставки на стоки по чл. 3, ал. 3 и за услуги по чл. 5, ал. 1, т. 3 по категории, когато общата стойност без ДДС за съответната категория стоки или услуги е равна или по-висока от 1 000 000 лв.”

2. Алинея 4 се изменя така:

“(4) Възложителите са длъжни да изпращат предварителни обявления само когато възнамеряват да използват съкратените срокове по чл. 64, ал. 2 и чл. 81, ал. 2.”

§ 14. В чл. 26 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

“(2) При възлагане на обществени поръчки по чл. 3, ал. 3 освен изискванията по ал. 1 възложителят може да предвиди и специални изисквания за изпълнението на обществената поръчка, свързани с възлагането на подизпълнители, или такива, с които се цели гарантиране сигурността на класифицирана информация и/или сигурността на доставките.“

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

§ 15. В чл. 26а, ал. 4, т. 2 думите “чл. 14, ал. 2” се заменят с “чл. 14, ал. 3”.

§ 16. В чл. 27 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се ал. 1:

“(1) Обявленията за поръчки на стойност под праговете, определени в чл. 45а, ал. 2, се изготвят съгласно съответния образец, утвърден по реда на чл. 19, ал. 7.”

2. Досегашният текст става ал. 2.

§ 17. В чл. 27а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата “заинтересованото” се заменя със “заинтересовано”.

2. В ал. 9 се създава т. 3:

“3. срокът по чл. 51, ал. 3 не е достатъчен.”

§ 18. В чл. 28 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 5:

“(5) Възложителят може да посочи в документацията органите, от които кандидатите или участниците могат да получат необходимата информация за задълженията, свързани с данъци и осигуровки, опазване на околната среда, закрила на заетостта и условията на труд, които са в сила в страната или в държавата, където трябва да се извърши строителството или да се предоставят услугите, и които са приложими към строителството или към предоставяните услуги.”

2. Досегашната ал. 5 става ал. 6 и в нея думите “чл. 14, ал. 2” се заменят с “чл. 14, ал. 3”.

3. Досегашните ал. 6 - 8 стават съответно ал. 7 - 9.

§ 19. В чл. 29, ал. 2 думите “чл. 14, ал. 2” се заменят с “чл. 14, ал. 3”.

§ 20. В чл. 30 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

“(1) В документацията за участие в процедура за възлагане на обществена поръчка възложителят определя техническите спецификации чрез:

1. посочване в следния ред на:

- а) български стандарти, които въвеждат европейски стандарти;
- б) европейски технически одобрения;
- в) общоприети технически спецификации;
- г) български стандарти, които въвеждат международни стандарти;
- д) други международни стандарти;

е) други технически референции, създадени от европейски органи по стандартизация, или в случай на липса на такива – други национални стандарти, национални технически одобрения или национални технически спецификации, относящи се до проектирането, метода на изчисление и изпълнение на строителството, както и до използването на стоките;

ж) технически спецификации, създадени и широко възприети от индустрията;

з) национални стандарти в областта на от branata и подобни на тях спецификации за оборудване и доставки в областта на от branata;

2. посочване на работни характеристики или функционални изисквания, които позволяват точно определяне на предмета на поръчката;

функционалните изисквания могат да включват изисквания за опазване на околната среда;

3. определяне на работни характеристики или функционални изисквания чрез посочване на технически спецификации по т. 1, позоваването на които се приема за постигане на съответствие;

4. посочване на спецификации по т. 1 за част от характеристиките, а за друга част – посочване на работни характеристики или функционални изисквания по т. 2.”

2. Създава се нова ал. 2:

“(2) Всяко посочване на конкретен стандарт, спецификация, техническо одобрение или друга техническа референция по ал. 1, т. 1 следва да е допълнено чрез добавяне на думите „или еквивалент“.”

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея:

а) основният текст се изменя така:

„(3) В случаите по ал. 1, т. 2, когато възложителят е предвидил изисквания за опазване на околната среда, той може да използва спецификации или части от европейски или национални схеми за екомаркировки, или други екомаркировки, които отговарят едновременно на следните условия:”;

б) в т. 1 думата “доставките” се заменя със “стоките”;

в) в т. 2 думата “етикета” се заменя с “маркировката”;

г) в т. 3 думата “екоетикетите” се заменя с “екомаркировките”.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думата “екоетикет” се заменя с “екомаркировка”.

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и се изменя така:

„(5) В случаите по ал. 3 възложителят приема и всяко друго средство, доказващо съответствие, като техническо досие на производител или протокол от изпитване, или сертификат, издаден от признат орган.”

§ 21. В чл. 31 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) При предоставяне на техническите спецификации на кандидатите или участниците в процедурите и при сключването на договора за обществена поръчка възложителят може да постави изисквания за защита на информация с поверителен характер или на класифицирана информация.

Възложителят може да поиска от кандидатите или участниците да гарантират спазването на тези изисквания и от техните подизпълнители.”

2. В ал. 2 след думата „участниците” се поставя запетая и се добавя „включително техните подизпълнители”.

§ 22. В чл. 32, ал. 2 се правят следните изменения:

1. В изречение първо думата “стоки” се заменя с “продукти”.

2. В изречение второ думите “чл. 30” се заменят с “чл. 30, ал. 1 и чл. 33” и думата “еквивалентно” се заменя с “еквивалент”.

§ 23. В чл. 33 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите “чл. 30, ал. 1, т. 1 или 2” се заменят с “чл. 30, ал. 1, т. 1” и думите “с всеки относим документ” се заменят с “с подходящи средства, които удовлетворяват възложителя”.

2. Алинеи 2 и 3 се изменят така:

“(2) В случаите по чл. 30, ал. 1, когато техническите спецификации са определени чрез работни характеристики или функционални изисквания, възложителят не може да отстрани оферта, която съответства на български стандарт, въвеждащ европейски стандарт; на европейско техническо одобрение; на общоприета техническа спецификация; на международен стандарт или на техническа референция, установен от европейски органи по стандартизация, когато участникът докаже в своята оферта с подходящи средства, че тези стандартизационни документи се отнасят до определените от възложителя изисквания.

(3) В случаите по ал. 1 и 2 за подходящи средства за доказване на постигната еквивалентност при удовлетворяване на изисквания, определени в технически спецификации, се смятат и техническо досие на производител или протоколи от изпитване или сертификати, издадени от признат орган.”

§ 24. Създава се чл. 33а:

“Чл. 33а. Възложителите признават сертификати от признати органи.”

§ 25. В чл. 34 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думите “чл. 14, ал. 2” се заменят с “чл. 14, ал. 3”.

2. Създава се нова ал. 4:

“(4) При възлагане на обществени поръчки, които съдържат или изискват класифицирана информация, членове на комисията могат да бъдат само лица, които имат разрешение за достъп до класифицирана информация съгласно изискванията на Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ).”

§ 26. В чл. 39, ал. 2 се създава т. 4:

“4. са налице основанията по чл. 79, ал. 9, т. 2, чл. 83г, ал. 8, т. 2 и чл. 88, ал. 8, т. 2.”

§ 27. В чл. 41б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) основният текст се изменя така:

“(1) Недействителни спрямо лицата по чл. 122и, ал. 1 са договори или рамкови споразумения, склучени:”;

б) в т. 2 думите “чл. 90, ал. 1 или чл. 103, ал. 2” се заменят с “чл. 90, ал. 1, чл. 103, ал. 2 или чл. 119в, ал. 3”;

2. В ал. 2 след думата “Договорът” се добавя “или рамковото споразумение”.

§ 28. В чл. 41в, ал. 1 думите “чл. 4, т. 2, 4 и 5, чл. 12, ал. 1, т. 2-9, 11-13, чл. 13, ал. 1, т. 3 и 4, чл. 90, ал. 1 или чл. 103, ал. 2” се заменят с “чл. 4, т. 2, 4 и 5, чл. 12, ал. 1, т. 2-9, 11-15, чл. 13, ал. 1, чл. 90, ал. 1, чл. 103, ал. 2 или чл. 119в, ал. 3”.

§ 29. В чл. 43 се правят следните допълнения:

1. В ал. 2 се създава т. 6:

“6. в поръчки по чл. 3, ал. 3 на стойност над 50 млн. лв. при възникване на обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени към момента на сключването на договора и в резултат на които договорът засяга законните интереси на някоя от страните.”

2. Създава се ал. 5:

“(5) Възложителят е длъжен да прекрати договор, сключен въз основа на рамково споразумение, което е обявено за недействително на някое от основанията по чл. 41б.”

§ 30. В чл. 44 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 изречение първо се изменя така:

“Информация по ал. 1, оповестяването на която противоречи на закон или на обществения интерес, включително в областта на от branата и сигурността, не се вписва в Регистъра на обществените поръчки.”

2. Алинея 7 се изменя така:

“(7) Възложителите могат да публикуват информация за сключен договор и в случаите, когато прилагат:

1. член 4, т. 2, 4 и 5, чл. 12, ал. 1, т. 2-9, 11-15, и ако договорите са на стойности над минималните прагове по чл. 14, ал. 4;

2. член 13, ал. 1, ако договорите са на стойности, определени в чл. 14, ал. 2.”

3. В ал. 10 думите “чл. 14, ал. 3 и 4” се заменят с “чл. 14, ал. 4 и 5”.

§ 31. В чл. 45а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2:

а) основният текст на т. 1 се изменя така:

„1. възложители по чл. 7, т. 1, които са централни органи на изпълнителната власт, техни обединения, както и възложители по чл. 7, т. 2 и 4 възлагат обществени поръчки по чл. 3, ал. 1 на стойности без ДДС, равни или по-високи от:”;

б) основният текст на т. 2 се изменя така:

„2. възложители по чл. 7, т. 1, които са териториални органи на изпълнителната власт, техни обединения, както и възложители по чл. 7, т. 3, които възлагат обществени поръчки по чл. 3, ал. 1 на стойности без ДДС, равни или по-високи от:”;

в) в т. 3-6 навсякъде след думите “обществени поръчки” се добавя “по чл. 3, ал. 1”;

г) създава се т. 7:

“7. възложители по чл. 7 възлагат обществени поръчки по чл. 3, ал. 3 на стойности без ДДС, равни или по-високи от:

а) 9 475 851 лв. – за строителство;

б) 756 895 лв. - за доставки, услуги и конкурс за проект;”.

2. Алинея 5 се изменя така:

“(5) Възложителите изпращат по реда на ал. 1 и предварителните обявления или съобщенията за публикуване на предварителни обявления в

профила на купувача, когато обществените поръчки по чл. 3, ал. 1 по категории доставки и категории услуги по приложение № 2 към чл. 5, ал. 1, т. 1 имат левова равностойност, равна на или по-висока от 750 000 евро, а за поръчки по чл. 3, ал. 3 – на стойности, равни или по-високи от посочените в ал. 2, т. 7. Възложителите са длъжни да изпращат предварителни обявления само когато възнамеряват да използват съкратените срокове по чл. 64, ал. 2 и чл. 81, ал. 2.”

3. В ал. 13 думите “чл. 4, т. 2, 4 и 5, чл. 12, ал. 1, т. 2 - 9, 11 - 13 и чл. 13, ал. 1, т. 3 и 4” се заменят с “чл. 4, т. 2, 4 и 5, чл. 12, ал. 1, т. 2 - 9, 11-15 и чл. 13, ал. 1”.

§ 32. В чл. 47 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 1 се създава буква “е”:

“е) престъпление по чл. 108а от Наказателния кодекс – при възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3.”

2. В ал. 2:

а) в основния текст накрая запетаята и думата “който” се заличават;

б) в т. 1 в началото се добавя “който”;

в) точка 2 се изменя така:

“2. който е лишен от правото да упражнява определена професия или дейност съгласно законодателството на държавата, в която е извършено нарушението, включително за нарушения, свързани с износа на продукти в областта на от branата и сигурността;”

г) създава се т. 2а:

“2а. който е виновен за неизпълнение на задължения по договор за обществена поръчка, включително по отношение на сигурността на информацията и сигурността на доставките в поръчки по чл. 3, ал. 3, доказано от възложителя с влязло в сила съдебно решение;”

д) в т. 3 и 4 в началото се добавя “който”;

е) създават се т. 5 и 6:

“5. който е осъден с влязла в сила присъда за престъпление по чл. 313 от Наказателния кодекс във връзка с провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки;

6. за когото се установи, въз основа на каквито и да е доказателства, включително разузнавателни средства, че не притежава

необходимата надеждност, която изключва заплаха за националната сигурност, при възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3”.

3. В ал. 4, в основния текст думите “ал. 2, т. 2” се заменят с “ал. 2, т. 2 и 5”.

4. В ал. 6 думите “ал. 2, т. 1 и 3” се заменят с “ал. 2, т. 1, 3 и 4”.

5. В ал. 7 думите “чл. 90, ал. 1, т. 12 и чл. 103, ал. 2, т. 11” се заменят с “чл. 90, ал. 1, т. 12, чл. 103, ал. 2, т. 11 и чл. 119в, ал. 3, т. 10”.

6. В ал. 9 думите “ал. 2” се заменят с “ал. 2, т. 1-5”.

7. В ал. 10 думите “ал. 2” се заменят с “ал. 2, т. 1, 2, 3 и 5”.

§ 33. В чл. 51 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 1 след думата “години” се поставя запетая и се добавя “а при поръчки по чл. 3, ал. 3 – през последните пет години”;

б) точка 3 се изменя така:

“3. описание на техническото оборудване и мерките за осигуряване на качеството, както и на оборудването за изпитване и изследване, а при поръчки по чл. 3, ал. 3 – и на вътрешните правила на участника във връзка с интелектуалната собственост”;

в) в т. 6 думите „институции или агенции” се заменят с „лица”;

г) точка 9 се изменя така:

“9. декларация за техническото оборудване, с което разполага кандидатът или участникът за изпълнение на обществена поръчка за услуги или строителство, а във всички случаи на възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3 – и за броя на работниците и служителите и ноу-хау и/или източниците на доставка с указание на географското местоположение, когато то е извън територията на Европейския съюз, с които разполага кандидатът или участникът за изпълнение на поръчката, за да посрещне евентуалното увеличаване на нуждите на възложителя вследствие на криза или за осигуряване на поддръжката, модернизацията или адаптиране на доставките, обхванати от поръчката;”

д) създава се т. 12:

„12. в случай на поръчки, които съдържат или изискват класифицирана информация – разрешение, удостоверение или потвърждение за достъп до класифицирана информация по смисъла на ЗЗКИ, включително

за възможността за обработка, съхранение и предаване на такава информация на равнището на защита, изисквано от възложителя.”

2. В ал. 2 думите “ефективност, опит и надеждност” се заменят с “ефективност и опит”.

3. Създава се ал. 3:

“(3) Възложителят може да определи в обявленето допълнителен срок, в който лицата, които не притежават разрешение, удостоверение или потвърждение по ал. 1, т. 12, да представят съответния документ. В срока за получаване на заявления за участие тези лица подават до възложителя декларация за съгласие за извършване на проучване и прилагат необходимите документи по ЗЗКИ, които се изпращат от възложителя до компетентната служба за сигурност.“

§ 34. В чл. 52, изречение първо след думата “предназначение” се добавя “както и във всички случаи на възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3”.

§ 35. Създава се чл. 53в:

„Чл. 53в. (1) В случаите по чл. 51, ал. 1, т. 12 възложителите признават разрешенията за достъп до класифицирана информация, издадени в съответствие със законодателството на държавата членка, в която кандидатът или участникът е установлен, при наличието на влезли в сила международен договор или двустранно споразумение за защита на класифицираната информация, по което Република България е страна. Това не изключва възможността възложителят да извърши допълнителни проучвания в държавата членка при условията и по реда на ЗЗКИ.

(2) При условията на ЗЗКИ възложителят може да поиска националният орган за сигурност в държавата на кандидата да провери съответствието на помещенията или инсталациите, които евентуално биха били използвани, производствените и административни процедури, които ще бъдат следвани, методите за управление на информацията и/или състоянието на персонала, който може да бъде нает за изпълнението на поръчката.”

§ 36. В чл. 56, ал. 1 т. 11 се изменя така:

“11. декларация, че са спазени изискванията за закрила на заетостта, включително минимална цена на труда и условията на труд - в случаите по чл. 28, ал. 5.”

§ 37. В чл. 59 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 5, т. 2 думите “чл. 14, ал. 2” се заменят с “чл. 14, ал. 3”.

2. Създава се ал. 6:

“(6) Възложителят не изисква гаранции за участие и за изпълнение при възлагане на поръчки по чл. 16в.”

§ 38. В чл. 64, ал. 1 думите „чл. 14, ал. 2” се заменят с „чл. 14, ал. 3”.

§ 39. В чл. 69 ал. 2 се отменя.

§ 40. В чл. 75, ал. 1, изречение първо накрая се поставя запетая и се добавя “а в случаите по чл. 3, ал. 3 – по-малко от 3”.

§ 41. В чл. 77, ал. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 6 накрая се добавя “освен в случаите на поръчки с обект по чл. 3, ал. 3”.

2. Точка 8 се изменя така:

“8. декларация, че са спазени изискванията за закрила на заетостта, включително минимална цена на труда и условията на труд - в случаите по чл. 28, ал. 5;”.

§ 42. В чл. 79 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нови ал. 3 и 4:

“(3) Възложителят определя условията за участие на други лица извън членовете на комисията при поръчки по чл. 3, ал. 3, които съдържат или изискват класифицирана информация.

(4) Когато броят на кандидатите, които отговарят на изискванията, посочени в обявленietо за процедурата, надвишава обявения максимален брой на лицата, които ще бъдат поканени да представят оферти, комисията извършва подбор въз основа на посочените в обявленietо обективни и недискриминационни критерии.”

2. Алинея 5 се изменя така:

“(5) Комисията съставя протокол за резултатите от подбора, който съдържа:

1. състав на комисията и списък на консултантите;

2. списък на кандидатите, които не отговарят на обявените от възложителя изисквания, както и мотивите за това, включително в случаите на обект по чл. 3, ал. 3, когато не са спазени изискванията относно защитата на класифицираната информация и сигурността на доставките;

3. списък на кандидатите, които отговарят на обявените от възложителя изисквания, съответно избраните кандидати въз основа на

посочените в обявленето обективни и недискриминационни критерии - когато броят им надвишава посоченото в обявленето ограничение;

4. дата на съставяне на протокола.”
3. Досегашните ал. 3 и 4 стават съответно ал. 6 и 7.
4. Досегашната ал. 6 става ал. 8 и се изменя така:

“(8) Когато броят на кандидатите, отговарящи на критериите за подбор и на минималните изисквания, е под посочения в обявленето минимум, възложителят може да продължи процедурата, като покани всички кандидати, които притежават необходимите възможности.”

5. Досегашната ал. 7 става ал. 9 и се изменя така:

“(9) При възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3, когато след извършване на предварителен подбор възложителят установи, че броят на кандидатите, отговарящи на критериите за подбор и на минималните изисквания, е твърде малък, за да се гарантира реална конкуренция, той може:

1. да публикува отново първоначалното обявление и да повтори етапа на подбор за новопостъпилите заявления, или
2. да прекрати процедурата.”
6. Създават се ал. 10 и 11:

„(10) В случаите по ал. 9, т. 1 възложителят кани да подадат оферти избраните кандидати след първото и второто публикуване.

(11) Възложителят не може да покани да подадат оферти други лица, които не са подали заявление за участие, или кандидати, които не притежават необходимите възможности.”

7. Досегашната ал. 8 става ал. 12 и в нея изречение първо се изменя така:

“В срок 5 работни дни от датата на приемане на протокола, съдържащ окончателните резултати от подбора, възложителят обявява с решение кандидатите, които ще бъдат поканени да представят оферти.”

8. Досегашната ал. 9 става ал. 13 и в нея думите “ал. 8” се заменят с “ал. 12”.

9. Създава се ал. 14:

“(14) При писмено искане от кандидат, направено в срока за обжалване на решението, възложителят е длъжен в тридневен срок от

получаването да му осигури копие или достъп до протокола, в зависимост от искането на кандидата. Възложителят може да откаже достъп до информация, съдържаща се в протокола, когато предоставянето ѝ противоречи на нормативен акт или предотвратява, ограничава или нарушава конкуренцията, или чието разкриване противоречи на интереси на сигурността на страната.”

§ 43. Член 82 се изменя така:

„Чл. 82. (1) Офертата се представя в запечатан непрозрачен плик по реда на чл. 57, ал. 1, 4 - 6.

(2) Пликтът по ал. 1 съдържа два отделни запечатани непрозрачни и надписани плика, както следва:

1. плик № 1 с надпис “Предложение за изпълнение на поръчката”, в който се поставят документите по чл. 56, ал. 1, т. 7 и 9, свързани с изпълнението на поръчката, съобразно избрания от възложителя критерий и посочените в документацията изисквания;

2. плик № 2 с надпис “Предлагана цена”, който съдържа ценовото предложение на участника.

(3) Комисията, назначена от възложителя за разглеждане, оценка и класиране на офертите, започва работа след получаване на списъка с представените оферти.

(4) При промяна на датата и часа на отваряне на офертите участниците се уведомяват писмено.

(5) Отварянето на офертите е публично и на него могат да присъстват участниците в процедурата или техни упълномощени представители, както и представители на средствата за масово осведомяване и на юридически лица с нестопанска цел.

(6) Възложителят определя условията за участие на други лица, извън членовете на комисията при поръчки по чл. 3, ал. 3, които съдържат или изискват класифицирана информация.

(7) Комисията отваря офертите по реда на тяхното постъпване и проверява за наличието на два отделни запечатани плика, след което най-малко трима от нейните членове подписват плик № 2. Комисията предлага по един представител от присъстващите участници да подпише плик № 2 на останалите участници.

(8) В присъствието на лицата по ал. 5 комисията отваря плик № 1, оповестява документите, които той съдържа, и най-малко трима от членовете

и ги подписват. Комисията предлага по един представител от присъстващите участници да подпише документите в плик № 1 на останалите участници.

(9) След извършване на действията по ал. 7 и 8 приключва публичната част от заседанието на комисията.

(10) Комисията разглежда, оценява и класира офертите по реда на чл. 69а-71, като при работата си може да проверява данните от офертите при условията на чл. 68, ал. 11.”

§ 44. Член 83 се изменя така:

„Чл. 83. (1) След приключване на работата комисията съставя протокол, който съдържа:

1. състав на комисията и списък на консултантите;
2. резултатите от разглеждането и оценяването на допуснатите оферти, включително кратко описание на предложениета на участниците и оценките по всеки показател, когато критерият за оценка е икономически най-изгодната оферта;
3. списък на участниците, чиито оферти са предложени за отстраняване, и мотивите за това;
4. класирането на участниците, чиито оферти са допуснати до разглеждане и оценяване;
5. дата на съставяне на протокола;
6. в случай че има такива – особени мнения със съответните мотиви на членовете на комисията.

(2) Протоколът на комисията се подписва от всички членове и се предава на възложителя заедно с цялата документация.

(3) Комисията приключва своята работа с приемане на протокола от възложителя.

(4) Възложителят определя изпълнител с мотивирано решение в срока по чл. 73, ал. 1. В решението се посочва класирането на участниците, отстранените участници и мотивите за тяхното отстраняване.

(5) Възложителят сключва договор с участника, определен за изпълнител. Договорът може да бъде склучен с класирания на второ място при условията на чл. 74, ал. 2.

(6) Възложителят предоставя достъп до протокола на участниците при условията по чл. 79, ал. 14.”

§ 45. Член 83г се изменя така:

„Чл. 83г. (1) За провеждане на процедурата възложителят назначава комисия по реда на чл. 34 - 36.

(2) Комисията по ал. 1 разглежда постъпилите заявления по реда на чл. 68, ал. 7 - 11 и извършва подбор на кандидатите въз основа на представените съгласно обявленietо документи, удостоверяващи тяхното икономическо и финансово състояние, техническата им възможност и/или квалификация за изпълнение на обществената поръчка. Кандидатите или техни упълномощени представители, както и представители на средствата за масово осведомяване и на юридически лица с нестопанска цел имат право да присъстват при отваряне на заявлениета, освен в случаите по чл. 79, ал. 3.

(3) Когато броят на кандидатите, които отговарят на изискванията, посочени в обявленietо за процедурата, надвишава обявения максимален брой на лицата, които ще бъдат поканени да участват в диалог, комисията извършва подбор въз основа на посочените в обявленietо обективни и недискриминационни критерии.

(4) Комисията съставя протокол за резултатите от подбора, който съдържа:

1. състав на комисията и списък на консултантите;
2. списък на кандидатите, които не отговарят на обявените от възложителя изисквания, както и мотивите за това, включително в случаите на обект по чл. 3, ал. 3, когато не са спазени изискванията относно защитата на класифицираната информация и сигурността на доставките;
3. списък на кандидатите, които отговарят на обявените от възложителя изисквания, съответно избраните кандидати въз основа на посочените в обявленietо обективни и недискриминационни критерии - когато броят им надвишава посоченото в обявленietо ограничение;
4. дата на съставяне на протокола.

(5) В случай че възложителят не е включил в обявленietо ограничение на броя на кандидатите, които ще бъдат поканени да участват в диалог, той е длъжен да покани всички кандидати, които отговарят на критериите за подбор и на минималните изисквания за технически възможности.

(6) В случай че възложителят е включил в обявленietо ограничение на броя на кандидатите, които ще бъдат поканени да участват в диалог, той е

дължен да покани такъв брой кандидати, който най-малко да бъде равен на предварително определения минимум.

(7) Когато броят на кандидатите, отговарящи на критериите за подбор и на минималните изисквания, е под посочения в обявленето минимум, възложителят може да продължи процедурата, като покани всички кандидати, които притежават необходимите възможности.

(8) При възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3, когато след извършване на предварителен подбор възложителят установи, че броят на кандидатите, отговарящи на критериите за подбор и на минималните изисквания, е твърде малък, за да се гарантира реална конкуренция, той може:

1. да публикува отново първоначалното обявление и да повтори етапа на подбор за новопостъпилите заявления, или

2. да прекрати процедурата.

(9) В случаите по ал. 8, т. 1 възложителят кани да участват в диалог избраните кандидати след първото и второто публикуване.

(10) Възложителят не може да покани да подадат оферти други лица, които не са подали заявление за участие, или кандидати, които не притежават необходимите възможности.

(11) В срок 5 работни дни от датата на приемане на протокола, съдържащ окончателните резултати от подбора, възложителят обявява с решение кандидатите, които ще бъдат поканени да участват в диалог. В решението се включват и кандидатите, които не отговарят на обявените от възложителя изисквания, и мотивите за това.

(12) В тридневен срок от вземане на решението по ал. 11 възложителят го изпраща едновременно до всички кандидати, а на кандидатите по ал. 4, т. 3 изпраща и писмена покана за участие в диалог.

(13) При предварителния подбор възложителят няма право да изиска и кандидатът няма право да представя оферта.”

§ 46. В чл. 83е, ал. 2 думата „основни” се заличава.

§ 47. В чл. 83з думите „чл. 73 и 74” се заменят с „чл. 83, ал. 4-6”.

§ 48. В чл. 88 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2, изречение второ накрая се поставя запетая и се добавя „освен в случаите по чл. 79, ал. 3”.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Когато броят на кандидатите, които отговарят на изискванията, посочени в обявленето за процедурата, надвишава обявения максимален брой на лицата, които ще бъдат поканени да участват в договарянето, комисията извършва подбор въз основа на посочените в обявленето обективни и недискриминационни критерии.”

3. Създава се нова ал. 4:

“(4) Комисията съставя протокол за резултатите от подбора, който съдържа:

1. състав на комисията и списък на консултантите;

2. списък на кандидатите, които не отговарят на обявените от възложителя изисквания, както и мотивите за това, включително в случаите на обект по чл. 3, ал. 3, когато не са спазени изискванията относно защитата на класифицираната информация и сигурността на доставките;

3. списък на кандидатите, които отговарят на обявените от възложителя изисквания, съответно на избраните кандидати въз основа на посочените в обявленето обективни и недискриминационни критерии - когато броят им надвишава посоченото в обявленето ограничение;

4. датата на съставяне на протокола.”

4. Алинея 5 се изменя така:

“(5) В случай че възложителят не е включил в обявленето ограничение на броя на кандидатите, които ще бъдат поканени да участват в договарянето, той е длъжен да покани всички кандидати, които отговарят на критериите за подбор и на минималните изисквания за технически възможности.”

5. Досегашната ал. 4 става ал. 6.

6. Досегашната ал. 6 става ал. 7.

7. Досегашната ал. 7 става ал. 8 и се изменя така:

„(8) При възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3, когато след извършване на предварителен подбор възложителят установи, че броят на кандидатите, отговарящи на критериите за подбор и на минималните изисквания, е твърде малък, за да се гарантира реална конкуренция, той може:

1. да публикува отново първоначалното обявление и да повтори етапа на подбор за новопостъпилите заявления, или

2. да прекрати процедурата.”

8. Създава се нова ал. 9:

„(9) В случаите по ал. 8, т. 1 възложителят кани да участват в договарянето избраните кандидати след първото и второто публикуване.”

9. Създава се ал. 10:

„(10) Възложителят не може да покани да участват в договарянето други лица, които не са подали заявление за участие, или кандидати, които не притежават необходимите възможности.”

10. Досегашната ал. 8 става ал. 11 и в нея изречение първо се изменя така:

“В срок 5 работни дни от датата на приемане на протокола, съдържащ окончателните резултати от подбора, възложителят обявява с решение кандидатите, които ще бъдат поканени за участие в договарянето.”

11. Досегашната ал. 9 става ал. 12 и в нея думите „ал. 8” се заменят с „ал. 11” и думите „ал. 7, т. 3” се заменят с „ал. 4, т. 3”.

§ 49. В чл. 89 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 6 се създава изречение второ:

“В решението се посочва класирането на участниците, отстранените участници и мотивите за тяхното отстраняване.”

2. Алинея 8 се изменя така:

„(8) Възложителят предоставя достъп до протокола на участниците при условията на чл. 79, ал. 14.”

§ 50. В чл. 90 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 13 думите „чл. 14, ал. 2” се заменят с „чл. 14, ал. 3.”

2. В ал. 2 думите „и 9” се заличават.

§ 51. В чл. 92а се правят следните изменения:

1. Алинея 8 се изменя така:

„(8) Възложителят предоставя достъп до протокола на участниците при условията на чл. 79, ал. 14.”

2. В ал. 9 думите „реда на Закона за стоковите борси и тържищата” се заменят с „правилата на съответната борса”.

3. В ал. 10 след думите “по реда на” се добавя “част трета от”.

§ 52. В чл. 93г думите „централния орган“ се заменят с „централен орган“, а думите „от него или“ се заличават.

§ 53. В чл. 97, ал. 2 думите „съдържа до 650 думи и да“ се заличават.

§ 54. В чл. 103, ал. 5 след думите „по реда на“ се добавят „част трета от“.

§ 55. В чл. 111 се правят следните изменения и допълнения:

1. В досегашния текст думите „обявяват възлагането на обществена поръчка чрез“ се заменят с „открият“.

2. В т. 2 думата „обнародвано“ се заменят с „публикувано“.

§ 56. Създава се част трета „а“:

„Част трета „а“

ВЪЗЛАГАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ В ОБЛАСТТА НА ОТБРАНАТА И СИГУРНОСТТА

ОБЩИ ПРАВИЛА

Раздел I

Основни положения

Чл. 119а. (1) Разпоредбите на тази част се прилагат при възлагане на обществени поръчки по чл. 3, ал. 3 на стойност по чл. 14, ал. 2.

(2) В случай че по отношение на една от дейностите - предмет на обществена поръчка, са приложими правилата на тази част, а спрямо другата дейност - правилата на част втора или на част трета, тя се възлага по реда на тази част, при условие че по обективни причини е обосновано възлагането на обща поръчка.

(3) В случай че по отношение на една от дейностите - предмет на обществена поръчка, са приложими правилата на тази част, а друга част от предмета е извън приложното поле на закона и по обективни причини е обосновано възлагането на обща поръчка, за нея законът не се прилага.

(4) Не се допуска вземане на решение за възлагане на обща поръчка с цел прилагането на тази част или изключване на поръчката от приложното поле на закона.

Чл. 119б. (1) Възложителите могат да придобиват доставки или услуги от или чрез централен орган за обществени поръчки, който е:

1. възложител по смисъла на чл. 8а, ал. 2, създаден с акт на Министерския съвет, или
2. европейски публичен орган, който не е възложител.

(2) Когато възложителите придобиват доставки или услуги по реда на ал. 1, се смята, че те са спазили разпоредбите на закона, доколкото:

1. органът по ал. 1, т. 1 е спазил правилата и на тази част;
2. прилаганите от органа по ал. 1, т. 2 правила съответстват на разпоредбите на тази част и на правилата за обжалване.

(3) Централният орган и възложителят носят отговорност за законосъобразността на съответната процедура, която провеждат.

Раздел II

Процедури

Чл. 119в. (1) Обществените поръчки по тази част се възлагат чрез ограничена процедура и процедура на договаряне с обявление, освен ако не са налице условията за провеждане на процедура на състезателен диалог и договаряне без обявление.

(2) Възложителят може да възложи обществена поръчка чрез състезателен диалог, когато са изпълнени условията по чл. 83а, ал. 1 и 2.

(3) Възложителите вземат решение за възлагане на обществени поръчки чрез договаряне без обявление само когато:

1. ограниченната процедура, състезателният диалог или процедурата на договаряне с обявление е прекратена, тъй като няма подадени заявления за участие или няма допуснати кандидати, или не е подадена нито една оферта и първоначално обявените условия не са съществено променени;

2. ограниченната процедура, състезателният диалог или процедурата на договаряне с обявление е прекратена, тъй като подадените оферти не отговарят на предварително обявените условия, поканени са само кандидатите, подали оферта в прекратената процедура, и първоначално обявените условия не са съществено променени;

3. при необходимост от предприемане на неотложни действия поради криза не могат да бъдат спазени сроковете за провеждане на ограничена процедура или на процедура на договаряне с обявление, в т. ч.

тези по чл. 76, ал. 3 и чл. 86, ал. 3, включително в случаите по чл. 119е, ал. 1, т. 2, буква "а";

4. е възникнала необходимост от предприемане на неотложни действия, породени от настъпване на събитие от извънреден характер, което възложителят при полагане на дължимата грижа не е могъл или не е бил длъжен да предвиди или предотврати и за преодоляването на което не могат да бъдат спазени сроковете за провеждане на ограничена процедура или на процедура на договаряне с обявление;

5. когато по технически причини или от съображения, свързани със защитата на изключителни права, придобити по силата на закон или на административен акт, поръчката може да бъде възложена само на определен изпълнител;

6. поръчката е с предмет услуги за научноизследователска или развойна дейност, освен в случаите по чл. 4, т. 4 и чл. 13, ал. 1, т. 4;

7. стоките – предмет на доставка, се произвеждат с цел изследване, експериментиране, научна или развойна дейност и са в ограничено количество, което не позволява формиране на пазарна цена или възстановяване на разходите за тази дейност;

8. са необходими допълнителни доставки от същия доставчик, предназначени за частична замяна или за увеличаване на доставките, при което смяната на доставчика ще принуди възложителя да придобие стока с различни технически характеристики, което ще доведе до несъвместимост или до технически затруднения при експлоатацията и поддръжането;

9. предмет на поръчката е доставката на стоки, търгувани на стокова борса;

10. за кратък период възникнат благоприятни условия за доставка на стоки на цени, по-ниски от пазарните, включително при разпродажба на имуществото на търговски дружества, обявени в ликвидация или в несъстоятелност;

11. поради непредвидени обстоятелства е необходимо възлагането на допълнителна услуга или строителство на същия изпълнител при следните условия:

а) допълнителната услуга или строителството не могат технически или икономически да се разделят от предмета на основния договор без значителни затруднения за възложителя или, въпреки че могат да се разделят, са съществено необходими за изпълнението на поръчката;

б) общата стойност на поръчките, с които се възлагат допълнителни услуги или строителство, не е повече от 50 на сто от стойността на основната поръчка;

12. е необходимо повторение на услуга или строителство от същия изпълнител при наличие на следните условия:

а) първата поръчка е възложена при ограничена процедура и процедура на договаряне с обявление и в обявленето за нея е посочена възможността за такова възлагане;

б) общата стойност на тази поръчка е включена при определяне стойността на първата поръчка;

в) новата поръчка съответства на основния проект, в изпълнение на който е възложена първата поръчка;

13. предметът на поръчката е свързан с предоставянето на въздухоплавателни и морски транспортни услуги за въоръжените сили или за силите за сигурност на държава членка, разположени или които предстои да бъдат разположени в чужбина, когато възложителят трябва да осигури тези услуги от изпълнители, които гарантират валидността на своите оферти само за толкова кратки срокове, че срокът за провеждане на ограниченната процедура или на процедурата на договаряне с обявление, включително съкратените срокове по чл. 76, ал. 3 и чл. 86, ал. 3, не може да бъде спазен.

(4) В случаите по ал. 3, т. 8 договорът за допълнителна поръчка не може да бъде по-дълъг от пет години, освен при изключителни обстоятелства, които се определят, като се вземат предвид очакваният експлоатационен живот на доставените изделия, съоръжения или системи и техническите трудности, които може да предизвика смяната на изпълнителя.

(5) В случаите по ал. 3, т. 12 процедурата може да се открие не по-късно от пет години от възлагането на първата поръчка, освен при изключителни обстоятелства, които налагат процедурата да бъде проведена след този срок.

(6) В случаите по ал. 3, т. 9 договорът се сключва по правилата на съответната борса.

(7) В случаите по ал. 3, т. 10 договорът се сключва по реда на част трета от Търговския закон.

Чл. 119г. (1) Възложителите могат да сключват рамково споразумение за възлагане на обществени поръчки въз основа на ограничена процедура, договаряне с обявление и състезателен диалог.

(2) Рамковите споразумения се сключват за срок, не по-дълъг от 7 години. По изключение срокът на рамковото споразумение може да бъде по-дълъг, когато предвид очаквания експлоатационен живот на доставените стоки, съоръжения или системи, промяната на изпълнителя може да предизвика технически затруднения. Възложителят посочва мотивите за това в обявленето.

(3) За неуредените въпроси относно рамковото споразумение се прилагат правилата на чл. 93а-93г.

Глава втора СПЕЦИАЛНИ ПРАВИЛА

Раздел I Условия за изпълнение на поръчката

Чл. 119д. (1) Когато в съответствие с чл. 26, ал. 2 в обявленето е посочено, че обществената поръчка съдържа или изиска класифицирана информация, в документацията, която предоставя с поканата за участие, възложителят поставя към участниците и техните подизпълнители изисквания с цел защита на класифицираната информация.

(2) В случаите по ал. 1 освен документите по чл. 51, ал. 1, т. 12 възложителят може:

1. да поиска представяне на разрешение, удостоверение или потвърждение за достъп до класифицирана информация по смисъла на ЗЗКИ за избраните подизпълнители;

2. да включи в проекта на договора клаузи, които задължават изпълнителя:

а) да представи документа по т. 1 и за подизпълнителите, избрани по време на изпълнението на поръчката;

б) да опазва класифицираната информация, станала му известна в хода на процедурата, по време и след приключване изпълнението на поръчката;

в) в договорите с подизпълнители, избрани преди и по време на изпълнението на поръчката, да включи клаузи по буква "б" за опазване на класифицираната информация.

(3) В случаите по чл. 51, ал. 1, т. 12 възложителите признават разрешенията за достъп до класифицирана информация, издадени в съответствие със законодателството на държавата членка, в която кандидатът или участникът е установен, при наличието на влезли в сила международен договор или двустранно споразумение за защита на класифицираната информация, по което Република България е страна. Това не изключва възможността възложителят да извърши допълнителни проучвания в държавата членка при условията и по реда на ЗЗКИ.

Чл. 119е. (1) Когато в съответствие с чл. 26, ал. 2 възложителят е включил в обявленето изисквания за сигурността на доставките, той може:

1. да поисква офертата да съдържа и:

а) лицензи или други подходящи документи, издадени в съответната държава членка, с които се доказва, че участникът ще бъде в състояние да изпълнява задълженията във връзка с износа, трансфера или транзита на стоки, свързани с поръчката;

б) посочване на всички ограничения, свързани с разкриването, трансфера или използването на стоки и услуги или резултатите от тях, които произтичат от контрол на износа или от договорености в областта на отбраната;

в) доказателства, че организацията и разположението на веригата за доставки на участника позволяват спазване на изискванията, както и декларация, че възможни промени във веригата за доставки по време на изпълнение на поръчката няма да окажат неблагоприятно въздействие;

г) всяка придружаваща документация, получена от националните органи на участника относно изпълнението на допълнителни нужди, изисквани от възложителя, възникнали вследствие на криза;

2. да включи в проекта на договора клаузи, които задължават изпълнителя:

а) да създаде и/или поддържа капацитета, необходим за посрещане на допълнителни нужди, изисквани от възложителя вследствие на криза, съгласно уговорени условия и ред;

б) да осъществява поддръжката, модернизирането или адаптирането на доставките, които са обхванати от поръчката;

в) да уведоми незабавно възложителя за всяка промяна, настъпила в неговата организация, веригата за доставки или промишлената стратегия, която може да засегне изпълнението на поръчката;

г) в случай на прекратяване на производството да предостави на възложителя всички специални средства, необходими за производството на резервни части, компоненти, монтажни елементи и специална изпитателна техника, включително технически чертежи, лицензи и указания за използване, при условия и по ред, уговорени при настъпване на съответните обстоятелства.

(2) Възложителят не може да поставя изисквания към участника, които могат да породят противоречие с лицензионните критерии за износ, трансфер или транзит на съответната държава членка.

Чл. 119ж. (1) Когато участник възнамерява да използва подизпълнители, той е длъжен:

1. да посочи в офертата си предложените подизпълнители, вида на работите, които ще извършват, и дела на тяхното участие;

2. да представи документи, с които доказва спазването на изискванията за подбор на всеки от тях съобразно вида и дела на тяхното участие;

3. да уведоми възложителя за всяка промяна на подизпълнителите, настъпила по време на изпълнение на договора за обществена поръчка.

(2) Възложителят отстранява участника, ако предложените от него подизпълнители не отговарят на критериите за подбор.

Чл. 119з. (1) Възложителят може да задължи участника, определен за изпълнител, да избере подизпълнителите по всички или по част от дейностите, предложени за подизпълнение при спазване на разпоредбите на чл. 119и - 119л. Тази възможност се посочва в обявленето.

(2) Възложителят посочва в решението за определяне на изпълнител по кои от дейностите, предложени за подизпълнение, подизпълнителите, трябва да се изберат при спазване разпоредбите на чл. 119и - 119л.

(3) Възложителят няма право да поставя ограничения, основани на националната принадлежност на подизпълнителите.

Раздел II

Избор на подизпълнители

Чл. 119и. Когато участникът, определен за изпълнител, е възложител по чл. 7, той сключва договори за подизпълнение на стойност по чл. 14, ал. 2 чрез процедура по чл. 119в, ал. 1.

Чл. 119к. (1) Когато участникът, определен за изпълнител, не е възложител по чл. 7 и трябва да удовлетвори изискване по чл. 119з, ал. 1, той изготвя обявление съгласно съответния образец, утвърден с регламента по чл. 45а, ал. 9 или по реда на чл. 19, ал. 7 – при договори за подизпълнение на стойност по чл. 14, ал. 2.

(2) Обявленето по ал. 1 се публикува в Регистъра на обществените поръчки, а при договори за подизпълнение на стойност по чл. 45а, ал. 2, т. 7 – и в „Официален вестник“ на Европейския съюз при спазване разпоредбите на чл. 45а, ал. 7, 10 и 11.

(3) В случаите по ал. 1 подизпълнителите се избират при спазване принципите на прозрачност и конкуренция.

Чл. 119л. (1) При избор на подизпълнител по чл. 119и и 119к се прилагат критериите за подбор, посочени от възложителя на обществената поръчка. Участникът, определен за изпълнител, може да определи и други критерии, които съответстват на посочените от възложителя.

(2) Критериите за подбор по ал. 1 следва да са обективни, недискриминационни, да са свързани с предмета на договора за подизпълнение и да са пропорционални на неговия обем.

Чл. 119м. (1) Възложителят има право да отхвърли подизпълнители, избрани от участника, определен за изпълнител, само в случай че те не отговарят на посочените в обявленето и документацията критерии за подбор, приложими към участниците. В този случай участникът, определен за изпълнител, е длъжен отново да приложи реда по чл. 119и-119л.

(2) В случаите по ал. 1 възложителят изготвя мотивирано решение, което изпраща на участника, определен за изпълнител, в тридневен срок от издаването му.

Чл. 119н. Решенията на определения за изпълнител участник, свързани с избора на подизпълнител, не подлежат на обжалване в случаите, когато участникът, определен за изпълнител, не е възложител по чл. 7.

Чл. 119о. Отговорността за изпълнение на договор за обществена поръчка се носи от изпълнителя дори в случаите, когато той е склучил договори за подизпълнение.”

§ 57. В чл. 120 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) На обжалване по реда на тази глава подлежат и решенията по чл. 119м, ал. 2.“

2. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

3. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея, в т. 3 думите „чл. 79, ал. 8” се заменят с „чл. 79, ал. 12”, думите „чл. 83г, ал. 3” се заменят с „чл. 83г, ал. 11” и думите „и чл. 106, ал. 4” се заменят с „чл. 106, ал. 4 и чл. 119м, ал. 2”.

4. Досегашната ал. 5 става ал. 6 и в нея думите „ал. 4, т. 1” се заменят с „ал. 5, т. 1”.

5. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и в нея думите „ал. 3” се заменят с „ал. 4”.

6. Досегашната ал. 7 става ал. 8 и в нея:

а) в т. 1 думите „ал. 4, т. 1, 2 и 5, ал. 5 и 6” се заменят с „ал. 5, т. 1, 2 и 5, ал. 6 и 7”;

б) в т. 2 думите „ал. 4, т. 3 и ал. 6” се заменят с „ал. 5, т. 3 и ал. 7”;

в) в т. 3 думите „ал. 4, т. 4 и ал. 6” се заменят с „ал. 5, т. 4 и ал. 7”.

7. Досегашната ал. 8 става ал. 9 и в нея думите „ал. 4, т. 1” се заменят с „ал. 5, т. 1”.

8. Досегашната ал. 9 става ал. 10 и в нея думите „ал. 4, т. 1 и 5” се заменят с „ал. 5, т. 1 и 5”.

9. Досегашната ал. 10 става ал. 11 и в нея думите „ал. 4” се заменят с „ал. 5”.

§ 58. В чл. 120а, ал. 1 след думите “срещу решение” се поставя запетая и се добавя “действие или бездействие”, а след думите “с изключение на” се добавя “тази срещу”.

§ 59. В чл. 121 се правят следните изменения:

1. В ал. 4, т. 2 думите „чл. 120, ал. 4 и 6” се заменят с „чл. 120, ал. 5 и 7”.

2. В ал. 6, т. 1 думите „чл. 120, ал. 4 и 6” се заменят с „чл. 120, ал. 5 и 7”.

§ 60. В чл. 121а се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) В тридневен срок от постъпване на жалбата или от отстраняване на нередовностите по нея председателят на Комисията за защита на конкуренцията образува производство и определя член на комисията, който наблюдава проучването. За образуваното производство се уведомява възложителят.”

2. В ал. 4 след думите „обществения интерес“ се добавя „и интересите, свързани с от branата и сигурността“.

§ 61. В чл. 1216 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 след думите „обществения интерес“ се добавя „включително такива, свързани с от branата и сигурността“ и се поставя запетая.

2. Създава се нова ал. 6:

„(6) Комисията за защита на конкуренцията допуска предварително изпълнение на решението за избор на изпълнител във всички случаи, когато би се застрашило сериозно изпълнението на мащабна програма в областта на от branата или сигурността, която е от съществено значение за интересите на страната.“

3. Досегашните ал. 6 и 7 стават съответно ал. 7 и 8.

§ 62. В чл. 122а ал. 1 се изменя така:

„(1) Проучването обхваща обстоятелствата по жалбата, подадена в срока по чл. 120, ал. 3, и се извършва от експерти от администрацията на Комисията за защита на конкуренцията, определени със заповед на председателя. Проучването се наблюдава от член на комисията, който при необходимост дава указания.“

§ 63. В чл. 122б се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) След приключване на проучването експертите представят на наблюдаващия член на комисията доклад, който съдържа фактически и правен анализ на случая, както и предложение за начина на приключване на производството.“

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Наблюдаващий член на комисията уведомява председателя за приключване на проучването. Председателят с резолюция насрочва открито заседание за разглеждането й.“

3. Досегашните ал. 2 и 3 стават съответно ал. 3 и 4.

§ 64. В чл. 122в се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Заседанията са редовни, когато присъстват най-малко четирима от членовете на Комисията за защита на конкуренцията.“

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Когато поръчката съдържа или изисква класифицирана информация, включително с обект по чл. 3, ал. 3, членовете на Комисията за защита на конкуренцията, които участват в производството по разглеждане на преписката трябва да имат разрешение за достъп до класифицирана информация съгласно изискванията на ЗЗКИ.”

3. Алинея 4 се отменя.

4. Досегашните ал. 2 и 3 стават съответно ал. 3 и 4.

5. Алинея 6 се изменя така:

„(6) Заседанието започва с решаване на предварителните въпроси относно редовността на процедурата. На страните в производството могат да се задават въпроси по ред, определен от председателя.”

§ 65. В чл. 122г, ал. 1 се създава т. 1а:

“1а. отменя незаконосъобразното решение за откриване на процедура за възлагане на обществена поръчка.”

§ 66. В чл. 122и се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 в основния текст след думата „договор” се добавя „или на рамково споразумение”.

2. В ал. 3 след думата „договора” се добавя „или на рамковото споразумение”, думите „за сключен договор” се заменят със „за сключването му”, а накрая думите „на договора” се заличават.

3. В ал. 4 думите „чл. 4, т. 2, 4 и 5, чл. 12, ал. 1, т. 2 – 9, 11, 12 и 13 и чл. 13, ал. 1, т. 3 и 4” се заменят с „чл. 4, т. 2, 4 и 5, чл. 12, ал. 1, т. 2 – 9, 11-15 и чл. 13, ал. 1”.

4. В ал. 5 след думата „договор” се добавя „или на рамково споразумение”.

§ 67. В чл. 122к думите „договорът бъде обявен за недействителен” се заменят с „договорът или рамковото споразумение бъдат обявени за недействителни”.

§ 68. В чл. 122о ал. 2 се отменя.

§ 69. В чл. 128, ал. 1 думите „чл. 15, ал. 4 – 7” се заменят с „чл. 13а, чл. 15, ал. 4 – 7 и чл. 119а, ал. 4”.

§ 70. В чл. 128б се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Наказанията по ал. 1 се налагат и на възложител или на лице по чл. 8, ал. 2 или 3, което при възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3 наруши забраната по чл. 119з, ал. 3.”

§ 71. В чл. 129, ал. 5 думите „чл. 14, ал. 3” се заменят с „чл. 14, ал. 4”.

§ 72. В чл. 130 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „чл. 84 или 90” се заменят с „чл. 84, 90 или чл. 119в, ал. 3”.

2. В ал. 2 след думите „чл. 103, ал. 2” се добавя „или чл. 119в, ал. 3”.

§ 73. В чл. 130а се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Наказанията по ал. 1 се налагат и на възложител или лице по чл. 8, ал. 2 или 3, което сключи рамково споразумение за възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3 за срок, по-дълъг от 7 години, в нарушение на чл. 119г, ал. 2.”

§ 74. В чл. 131а се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Възложител, който усвои гаранцията за участие без да са налице основанията на чл. 61, ал. 2, се наказва с имуществена санкция в размер от 10 000 до 15 000 лв. или с глоба в размер от 1000 до 5000 лв., а лицето по чл. 8, ал. 2 или 3 – с глоба в размер от 1000 до 5000 лв.”

§ 75. В чл. 133, ал. 2 думите „чл. 14, ал. 2” се заменят с „чл. 14, ал. 3”.

§ 76. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нови т. 1 и 1а:

„1. „Военно оборудване” е оборудване, специално проектирано или адаптирано за военни цели и предназначено за използване като оръжие, боеприпаси или материал с военно предназначение.

1а. „Граждански поръчки“ са всички поръчки, които не се посочени в чл. 3, ал. 3, обхващащи поръчката на невоенни стоки, строителство или услуги с логистична цел и сключени в съответствие с условията по чл. 5, ал. 3.”

2. Досегашната т. 1 става т. 16.

3. Създава се т. 1в:

„1в. "Договор за подизпълнение" е вземеден писмен договор, сключен между участника, определен за изпълнител и едно или повече лица за целите на изпълнението на обществена поръчка с обект строителство, доставка на стоки или предоставяне на услуги.“

4. Досегашните т. 1а и 1б стават съответно т. 1г и 1д.

5. Създава се нова т. 6а:

“6а. "Жизнен цикъл" са всички възможни последващи стадии на продукт, например научноизследователски и развоен, промишлена разработка, производство, поправка, модернизация, изменение, поддръжка, логистика, обучение, изпитване, извеждане от употреба и обезвреждане.”

6. Досегашните т. 6а, 6б и 6в стават съответно т. 6б, 6в и 6г.

7. В т. 8 се създава изречение второ:

„При възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3 могат да се включат и показатели като разходи по време на жизнения цикъл на продукта, сигурност на доставката, оперативна съвместимост, работни характеристики и други.“

8. Създава се т. 10а:

„10а. "Класифицирана информация" е всяка информация или материал, независимо от формата, естеството или начина на предаване, за които е определено ниво на класификация или защита за сигурност, и които в интерес на националната сигурност и съгласно законовите, подзаконовите и административните разпоредби в сила в съответната държава членка изискват защита срещу злоупотреба, унищожаване, отстраняване, разкриване, загуба или узнаване от неоправомощени лица или какъвто и да е друг вид увреждане.“

9. Точка 11 се изменя така:

„11. "Компенсаторно (офсетно) споразумение" е договор, с който изпълнител на значим проект в областта на сигурността и от branata се задължава да извърши дейности (свързани пряко или непряко с предмета на проекта), които целят запазване и/или развитие на съществуващи или

създаване на нови способности, необходими за гарантиране на съществени национални интереси в областта на сигурността и от branата."

10. Създава се т. 11а:

„11а. "Криза" е всяка ситуация в държава членка или в трета държава, в която е настъпило вредоносно събитие, което по своя мащаб явно превишава вредоносните събития от всекидневния живот и което значително застрашава живота и здравето на хора, има съществени последици върху имуществото или изисква мерки за снабдяване на населението със стоки от първа необходимост. Криза ще е налице и тогава, когато настъпването на такова вредоносно събитие се смята за непосредствено предстоящо. Кризи са и въоръжените конфликти и войните.“

11. Създава се т. 13а:

„13а. "Научноизследователска и развойна дейност" са всички дейности, които обхващат фундаментални научни изследвания, приложни научни изследвания и експериментална развойна дейност, при което последната може да включва създаване на прототипи, например устройства за демонстриране постиженията на нова концепция или нова технология в съответна или представителна среда.“

12. В т. 15 думата „Обща“ се заменя с „Общоприета“.

13. Създава се т. 17а:

„17а. "Правителство" е всяко национално, регионално или местно правителство на държава членка или на трета държава.“

14. Точка 18 се изменя така:

„18. "Признат орган" е лице, акредитирано от Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" или от чуждестранен орган за акредитация, който е страна по Многостранното споразумение за взаимно признаване на Европейската организация за акредитация, за съответната област или да отговаря на изискванията за признаване съгласно чл. 5а, ал. 2 от Закона за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието.“

15. Създава се т. 26а:

„26а. "Специално оборудване, строителство или услуга" е оборудване, строителство или услуга за целите на сигурността, които включват, изискват и/или съдържат класифицирана информация.“

16. Създава се т. 27а:

„27а. „Стандарт в областта на от branата” е техническа спецификация, съответстващо с която не е задължително и която е одобрена от организация по стандартизация, специализирана в изработването на технически спецификации за многократно или непрекъснато приложение в областта на от branата.”

17. В т. 29 думите “Технически еталон” се заменят с “Техническа референция”.

§ 77. Създават се приложение № 5 към чл. 5, ал. 1, т. 3:

“Приложение № 5 към чл. 5, ал. 1, т. 3

Кате- гория №	Услуги	Референтен № по общия терминологичен речник (CPV)
1	Услуги по поддръжка и ремонт	50100000-5, от 50100000-6 до 50884000-5 (с изключение на номера от 50310000-1 до 50324200-4 и 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0) и от 51000000-9 до 51900000-1
2	Услуги, свързани с външна военна помощ	75211300-1
3	Отбранителни услуги, военно- отбранителни услуги и услуги в областта на гражданската отбрана	75220000-4, 75221000-1, 75222000-8
4	Детективски и охранителни услуги	От 79700000-1 до 79720000-7
5	Услуги, свързани със сухопътен транспорт	60100000-8, от 60100000-9 до 60183000-4 (с изключение на 60160000-7, 60161000-4) и от 64120000-3 до 64121200-2
6	Услуги по въздушен транспорт: транспорт на пътници и товари, без транспортиране на поща	60400000-2, от 60410000-5 до 60424120-3 (без 60411000-2, 60421000-5), от 60440000-4 до 60445000-9 и 60500000-3
7	Транспорт на поща по земя и по въздух	60160000-7, 60161000-4, 60411000-2, 60421000-5
8	Услуги, свързани с железопътен превоз	От 60200000-0 до 60220000-6

9	Транспортни услуги по вода	От 60600000-4 до 60653000-0, и от 63727000-1 до 63727200-3
10	Допълнителни и спомагателни транспортни услуги	От 63100000-0 до 63111000-0, от 63120000-6 до 63121100-4, 63122000-0, 63512000-1 и от 63520000-0 до 6370000-6
11	Далекосъобщителни услуги	От 64200000-8 до 64228200-2, 72318000-7, и от 72700000-7 до 72720000-3
12	Финансови услуги: застрахователни услуги	От 66500000-5 до 66720000-3
13	Услуги за информационни технологии и свързани с тях услуги	От 50310000-1 до 50324200-4, от 72000000-5 до 72920000-5 (без 72318000-7 и от 72700000-7 до 72720000-3), 79342410-4, 9342410-4
14	Услуги, научноизследователска и развойна дейност (1) и изпитвания за оценка	От 73000000-2 до 73436000-7
15	Счетоводни, одиторски услуги и водене на счетоводство	От 79210000-9 до 79212500-8
16	Консултантски услуги по управление (2) и свързани с тях услуги	От 73200000-4 до 73220000-0, от 79400000-8 до 79421200-3 и 79342000-3, 79342100-4, 79342300-6, 79342320-2, 79342321-9, 79910000-6, 79991000-7 98362000-8
17	Архитектурни услуги; инженерни услуги и интегрирани инженерни услуги; услуги по градоустройствено планиране и паркова архитектура; свързани услуги по научни и технически консултации; услуги по техническо изпитване и анализ	От 71000000-8 до 71900000-7 (без 71550000-8) и 79994000-8
18	Услуги по почистване на сгради и услуги по управление на собственост	От 70300000-4 до 70340000-6 и от 90900000-6 до 90924000-0
19	Канализационни услуги и услуги по сметосъбиране; услуги по хигиенизация и подобни услуги	От 90400000-1 до 90743200-9 (с изключение на 90712200-3), от 90910000-9 до 90920000-2, и 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0

20	Услуги, свързани с учения и симулации в областта на от branата и сигурността	80330000-6, 80600000-0, 80610000-3, 80620000-6, 80630000-9, 80640000-2, 80650000-5, 80660000-8
----	--	--

(1) С изключение на услугите, свързани с научноизследователската и развойна дейност, посочени в чл. 4, т. 4.

(2) Без услуги, свързани с арбитраж и сключване на помирително споразумение.”

§ 78. Създава се приложение № 6 към чл. 5, ал. 1, т. 4:

„Приложение № 6 към чл. 5, ал. 1, т. 4

Категория №	Услуги	Референтен № по общия терминологичен речник (CPV)
21	Хотелиерски и ресторантърски услуги	От 55100000-1 до 55524000-9 и от 98340000-8 до 98341100-6
22	Допълнителни и спомагателни транспортни услуги	От 63000000-9 до 63734000-3 (с изключение на 63711200-8, 63712700-0, 63712710-3 и от 63727000-1 до 63727200-3) и 98361000-1
23	Юридически услуги	От 79100000-5 до 79140000-7
24	Услуги, свързани с наемане на работна ръка и осигуряване на персонал	От 79600000-0 до 79635000-4 (с изключение на 79611000-0, 79632000-3, 79633000-0) и от 98500000-8 до 98514000-9
25	Социални и санитарни услуги	79611000-0 и от 85000000-9 до 85323000-9 (с изключение на 85321000-5 и 85322000-2)
26	Други услуги	

(1) С изключение на трудови договори.”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 79. Процедурите по Наредбата за възлагане на специални обществени поръчки (обн., ДВ, бр. 80 от 2004 г.; изм. и доп. бр. 78 от 2005 г., бр. 7 от 2007 г., бр. 83 от 2008 г., бр. 93 от 2009 г., бр. 49 и 86 от 2010 г. и бр. 12 и 22 от 2011 г.), открити с решение преди влизането в сила на този закон, се приключват по досегашния ред.

§ 80. (1) Жалбите по процедури по § 77 се разглеждат от съответния административен съд по досегашния ред.

(2) Производствата, образувани пред административните съдилища до влизането в сила на този закон, се довършват по досегашния ред.

§ 81. Министерският съвет привежда подзаконовите нормативни актове по прилагането на закона в съответствие с този закон в тримесечен срок от обнародването му в „Държавен вестник”.

§ 82. В Закона за военната полиция (ДВ, бр. 48 от 2011 г.) чл. 2, ал. 2, т. 9, § 1, т. 1 и § 2 от Допълнителните разпоредби се отменят.

§ 83. В Закона за от branата и въоръжените сили на Република България (обн., ДВ, бр. 35 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 74, 82, 93 и 99 от 2009 г., бр. 16, 88, 98 и 101 от 2010 г. и бр. 23 и 48 от 2011 г.) в чл. 327 ал. 6 се отменя.

§ 84. Законът влиза в сила от 1 март 2012 г.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на ..... 2011 г.
и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(ЩЕЦКА ЦАЧЕВА)

М О Т И В И

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

Със законопроекта за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (ЗОП) се въвеждат изискванията на Директива 2009/81/EО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на процедурите за възлагане на някои поръчки за строителство, доставки и услуги от възлагачи органи или възложители в областта на отбраната и сигурността и за изменение на директиви 2004/17/EО и 2004/18/EО. По този начин Република България изпълнява задължението си като държава – членка на Европейския съюз (ЕС), да приведе националното законодателство в съответствие с европейското в тази област. Същевременно със законопроекта се реализира вторият етап от мерките, предвидени в Концепцията за промени в законодателството по обществени поръчки през 2011 г., приета от правителството на 12 януари 2011 г. в отговор на препоръките от доклада на Европейската комисия (ЕК) от юли 2010 г. по Механизма за сътрудничество и проверка.

С Директива 2009/81/EО се цели създаване на единна европейска уредба в сектори, характеризиращи се с редица изключения от общите принципи на Вътрешния пазар и с множество различни нормативни актове на национално ниво. Чрез изискванията, регламентирани в нея, се създават предпоставки за провеждане на справедливи и прозрачни процедури, като едновременно с това се отчитат спецификите в секторите „Отбрана“ и „Сигурност“. По този начин следва да се преодолеят пречките пред функционирането на общ пазар на отбранително и чувствително оборудване в ЕС.

В структурно отношение директивата е изградена по подобие на другите два основни европейски акта относно възлагането на обществени поръчки - Директива 2004/17/EО и Директива 2004/18/EО. За разлика от тях обаче тя се отличава с някои особености, които произтичат от спецификите на регулираната материя. Най-общо те са в следните насоки:

- При възлагане на поръчки в областта на отбраната и сигурността не се предвижда използване на открита процедура. Възложителите могат да провеждат на общо основание ограничена процедура и процедура на договаряне с обявление. Изменени и допълнени са условията за провеждане на процедура на договаряне без обявление.
- С цел гарантиране сигурността на информацията и сигурността на доставките възложителите могат да поставят към кандидатите специфични изисквания в тази насока.

- Предвидени са специални изключения в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД), които целят стимулиране на иновациите на Европейския отбранителен пазар.

- Възложителите могат да изискват от изпълнителите, когато използват подизпълнители, изборът им да става на конкурентен принцип. Това цели отваряне на веригата на доставки и създаване на възможности за развитие на малките и средните предприятия в тези два сектора.

- Въвеждат се изисквания към процедурите по обжалване на национално ниво, които да осигурят защита на правата и интересите на заинтересованите лица. Те до голяма степен пресъздават разпоредбите на Директива 2007/66/ЕО относно обжалване на процедурите.

Между Директива 2009/81/ЕО и другите две директиви са налице множество сходства по отношение на съдържанието на урежданата материя. Изискванията на Директива 2004/17/ЕО и Директива 2004/18/ЕО са въведени в ЗОП още през юли 2006 г. По тази причина е възприет подход на транспорниране, при който със законопроекта се въвеждат само изисквания, които са нови и нямат аналог или съществено се различават от действащите правила. Някои от разпоредбите, приложими за поръчките в областта на отбраната, са включени в общата част на закона на съответното им систематично място (например относно изключенията от приложното поле на закона, специфични правила при провеждане на процедурите и др.). Друга част от изискванията са обособени в нова част трета „а“ „Възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната и сигурността“ (например относно приложимите процедури, изискванията, свързани със сигурността на информацията, сигурността на доставките и избора на подизпълнители). В допълнителните разпоредби са добавени определения на понятията, използвани в новите текстове.

Директива 2009/81/ЕО се прилага от класически и секторни възложители при възлагане на определени обществени поръчки в областта на отбраната и сигурността. Предвид това изискванията относно тези поръчки, които се въвеждат със законопроекта, ще се прилагат от всички видове възложители по ЗОП, когато поръчките имат посочения специфичен предмет.

Материалното приложно поле на Директива 2009/81/ЕО се въвежда в новата ал. 3 на чл. 3 от ЗОП. Там са очертани основните категории поръчки, за които са приложими новите разпоредби. На първо място, това са поръчките за военно оборудване. Съобразно изискванията на директивата изрично се посочва, че тук се включва и оборудването от Общия списък на оръжиета на ЕС. В обхвата попадат и поръчките за т. нар. „чувствително оборудване“. Съгласно въведената дефиниция в § 1, т. 26а от Допълнителните разпоредби на законопроекта това е оборудване, което включва, изисква и/или съдържа класифицирана информация. При въвеждане на понятието в

закона е предпочтен терминът „специално оборудване“ за улеснение и по аналогия с действащия ред по Наредбата за възлагане на специални обществени поръчки.

Новите разпоредби ще са приложими и по отношение на поръчките за строителство и услуги, пряко свързани с посоченото по-горе оборудване (военно и специално). Правилата ще се прилагат и при поръчки за строителство и услуги за специфични военни цели, както и при поръчки за специално строителство и специални услуги (т.е. свързани с класифицирана информация). Във връзка с това разпоредбата на чл. 5 е допълнена с реда за възлагане на обществени поръчки за услуги в областта на от branата, включени в новите приложения № 5 и 6.

Изключенията от обхвата на Директива 2009/81/EО до голяма степен са сходни с тези по директиви 2004/17/EО и 2004/18/EО, но съдържат някои изменения и допълнения. Предвид наличието на разлики изключенията от приложното поле на закона са групирани според това, дали са общоприложими, или се отнасят само до поръчки в областта на от branата и сигурността. Във връзка с това в чл. 12 от ЗОП са обособени изключенията, приложими във всички случаи, а в чл. 13 са въведени тези, които се прилагат само за договори, свързани с Директива 2009/81/EО. Те са в пълно съответствие с аналогичния чл. 13 от директивата. Сред новите хипотези са случаите на особено чувствителни, съответно специални договори, включително за целите на разузнавателни дейности, като и тези, възлагани в рамките на програми за сътрудничество в областта НИРД. Сред изключенията по чл. 13 попадат и договори, сключвани в района на военни операции, както и междуправителствени договори, когато имат обект по чл. 3, ал. 3. Специално внимание следва да се отдели на изключението по чл. 346 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС), свързано със случаите, при които разкриването на информация ще противоречи на основни интереси на националната сигурност. При тях се приема за допустимо прилагането на компенсаторни (офсетни) споразумения, макар последните по принцип да са извън приложното поле на директивата. Във връзка с това в законопроекта е предвидено с акт на Министерския съвет да се уредят критериите и редът за определяне наличието на съществените национални интереси в областта на сигурността и от branата по смисъла на чл. 346 от ДФЕС, при които ще се възлага изпълнението на значими проекти за инвестиционни разходи за придобиване и/или модернизация на въоръжение, техника и оборудване за нуждите на въоръжените сили, както и условията и реда за сключване на компенсаторни споразумения в тези случаи. Предвижда се този акт да урежда и редът за вземане на решение за възлагане на договори, основани на международно споразумение или договореност, както и за договорите, възлагани от правителството на друго правителство.

Нов момент е въведената с чл. 13а изрична забрана за позоваване на изключениета от приложното поле, предвидени в чл. 4, 12 и 13, с цел заобикаляне прилагането на закона. Тя е в съответствие с чл. 11 от Директива 2009/81/ЕО.

Разпоредбата на чл. 14 от закона е допълнена и прецизирана, като са определени праговете, над които за възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3 задължително следва да се прилага редът, определен в ЗОП. При строителството прагът е в размер 4 000 000 лв. без ДДС, а при доставките и услугите – 400 000 лв. без ДДС. За поръчките по чл. 3, ал. 3 не се предвижда прилагане на реда на глава осма „а” – „Възлагане на обществени поръчки чрез публична покана”. Под посочените високи стойности договорите се сключват, без да се прилагат правилата по този закон.

В чл. 26, ал. 2 от законопроекта се предвижда, че възложителите могат да поставят специални изисквания към изпълнението на поръчките с обект по чл. 3, ал. 3. Те са свързани с необходимостта от гарантиране сигурността на информацията и сигурността на доставките, както и от отваряне веригата на доставки с цел стимулиране на малките и средните предприятия.

В съответствие с чл. 18 от Директива 2009/81/ЕО в раздела относно техническите спецификации (чл. 30 – 33а) разпоредбите са прецизирани и допълнени като са съобразени с особеностите на поръчките по чл. 3, ал. 3. С новата редакция на чл. 30 се акцентира на последователността на позоваване на различните видове стандартизационни документи при определяне на техническите спецификации.

Член 31 от проекта е допълнен с възможността възложителят при предоставяне на техническите спецификации да постави изисквания за защита на класифицирана информация. Те са насочени към кандидатите или участниците, които освен това са длъжни да гарантират спазването им и от техните подизпълнители. Във връзка с това в ал. 2 е въведена изрична забрана за посочените лица да разкриват информация с поверителен характер, която са узнали по повод техническите спецификации. В чл. 32, ал. 2 и 3 са прецизирани разпоредбите относно допустимите начини за доказване на съответствие с техническите изисквания към офертата, поставени от възложителя.

С новата ал. 4 на чл. 34 се въвежда допълнително изискване към състава на комисията за разглеждане и оценка на оферти в случаите, когато обектът на поръчката е по чл. 3, ал. 3 и съдържа класифицирана информация. Членове на комисията могат да бъдат само лица, които имат разрешение за достъп до класифицирана информация, получено при условията и по реда на Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ).

Отчитайки особеностите на обекта на обществените поръчки в областта на от branата и сигурността, в чл. 43, ал. 2, т. 6 е предвидено специално основание за изменение на договор за обществена поръчка със стойност над 50 млн. лв. То се прилага при възникване на обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени към момента на сключването на договора и в резултат на които се засягат законните интереси на някоя от страните.

Прецизирани са разпоредбите, свързани със задължителното публикуване на информация за сключените договори. В чл. 44, ал. 3 от ЗОП изключението от това задължение е допълнено със случаите, в които оповестяването на такава информация би накърнило интереси в областта на от branата и сигурността.

В чл. 45а, ал. 2, т. 7 са посочени праговете за поръчки по чл. 3, ал. 3, над които възниква задължение за изпращане на информация в „Официален вестник“ на ЕС. Те са в съответствие с Регламент (ЕО) № 1177/2009 г. и обхващат поръчки за строителство над 9 475 851 лв. без ДДС и за доставки, услуги и конкурс за проект – над 756 895 лв. без ДДС.

Съобразно изискванията на директивата са допълнени критериите за подбор на кандидати или участници, като са въведени 3 нови основания. Възложителят съгласно чл. 47, ал. 1, т. 6 е длъжен да отстрани лице, което е осъдено с влязла в сила присъда за тероризъм, включително всички форми на терористични действия (подбудителство, помагачество, съучастие или опит). Според ал. 2 на същия член възложителят може да отстрани всеки кандидат, който е лишен от правото да упражнява определена професия или дейност и по-специално за нарушения, свързани с износа на продукти в областта на от branата и сигурността. На отстраняване може да подлежи и кандидат, който не е спазил задълженията си по отношение на сигурността на информацията и сигурността на доставките при изпълнение на договор за обществена поръчка, което е доказано от възложителя с влязло в сила съдебно решение (чл. 47, ал. 2, т. 2а).

С оглед специфичните особености на обществените поръчки в областта на от branата и сигурността в чл. 47, ал. 2, т. 6 от законопроекта се дава възможност за отстраняване на кандидат, за когото се установи, въз основа на каквото и да е доказателства, включително разузнавателни средства, че не притежава необходимата надеждност, което от своя страна се явява заплаха за националната сигурност. Тази разпоредба разглежда понятието „надеждност“ в по-широк смисъл от този, вложен в ЗЗКИ. Възложителят може да постави под съмнение надеждността на кандидата, дори в случаите, когато той притежава разрешение за достъп до класифицирана информация. Така например определени характеристики на доставените от кандидата стоки или акционерната му структура биха могли да породят рискове по отношение на сигурността на страната.

Предвид чувствителния характер на сектора директивата определя като фактор от изключително значение способността на кандидатите и участниците да отговорят на изискванията на възложителя, свързани със сигурността на доставките и сигурността на информацията. Във връзка с това в чл. 51 и 53 са добавени няколко специфични изисквания, приложими при възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3. На първо място, в чл. 51, ал. 1, т. 1 се допуска изследване за по-дълъг период на предишния опит на кандидатите при поръчки за доставки и услуги. Възложителят може да изиска списък на изпълнените договори за доставки или услуги, сходни с предмета на поръчката за последните 5 години.

Освен описание на техническото оборудване и мерките за осигуряване на качеството, както и на оборудването за изпитване и изследване, възложителят би могъл да постави изискване за описание на вътрешните правила на участника във връзка с интелектуалната собственост (чл. 51, ал. 1, т. 3). Също така той може да поисква декларация за броя на работниците и служителите и за ноу-хау и/или източниците на доставка, с които разполага кандидатът или участникът за изпълнение на поръчката, с указание на географското местоположение, когато то е извън територията на ЕС. Целта е да се докаже възможност за посрещане на евентуалното увеличаване нуждите на възложителя вследствие на криза или да се осигури поддръжката, модернизацията или адаптирането на доставките, обхванати от поръчката (чл. 51, ал. 1, т. 9). Нов момент тук е използване на географското положение като специфичен критерий за подбор и по-точно като основание за отстраняване на кандидата. Ако възложителят счита, че географското положение на източници извън територията на ЕС би могло да повлияе отрицателно на способността на кандидат или участник да отговаря на поставените изисквания, особено на тези, свързани със сигурността на доставката, той може да отстрани такъв кандидат от процедурата.

В случай на поръчки, които съдържат или изискват класифицирана информация възложителят изиска разрешение, удостоверение или потвърждение за достъп до такава информация съгласно ЗЗКИ. То може да включва и възможността за обработка, съхранение и предаване на информация на изискуемото ниво на защита (чл. 51, ал. 1, т. 12). С оглед осигуряване на по-голяма конкуренция в тези поръчки съгласно чл. 51, ал. 3 възложителят може да определи допълнителен срок за лицата, които не притежават такова разрешение, с цел да го получат и да вземат участие в обществената поръчка. Този срок се посочва в обявленето за откриване на процедурата. Предвижда се в срока за получаване на заявления тези лица да подадат до възложителя декларация за съгласие за извършване на проучване, като приложат необходимите документи. Възложителят изпраща документите до компетентната служба за сигурност. В чл. 27а, ал. 9, т. 3 е предвидено съответното основание за удължаване на срока, когато

определеният допълнителен срок за получаване на разрешение за достъп до класифицирана информация се е оказал недостатъчен.

В законопроекта се създава чл. 53в, в който се уреждат въпросите на взаимно признаване на разрешения за достъп до класифицирана информация, издадени в държавата членка, в която кандидатът или участникът е установлен. Обичайно то се основава на двустранно споразумение, в което изрично са уредени тези въпроси. Това не изключва възможността възложителят да извърши допълнителни проучвания за съответствието на помещенията или инсталациите, които се предлагат за ползване, производствените и административните процедури, които ще бъдат следвани, методите за управление на информацията и/или състоянието на персонала, който може да бъде нает за изпълнението на поръчката. Тази проверка следва да се реализира единствено от националните или определените от държавата членка органи за сигурност.

Съгласно Директива 2009/81/EО общоприложимите процедури при възлагане на поръчки в от branата и сигурността са ограничена процедура и процедура на договаряне с обявление. Не се предвижда провеждането на открита процедура. Аналогично на действащия ред състезателният диалог и договарянето без обявление могат да се провеждат само при наличие на определени, изчерпателно изброени основания.

Характерни обединяващи особености на ограничената процедура, процедурата на договаряне с обявление и състезателния диалог е наличието на самостоятелен първи етап, на който се осъществява подбор на кандидатите, които ще бъдат поканени да представят оферти, съответно да участват в договаряне или в диалог, както и възможността за ограничаване броя на тези кандидати. При процедури за възлагане на обществени поръчки в областта на от branата и сигурността минималният брой поканени кандидати е винаги трима.

В съответствие с изискванията на директивата е предвидена възможност за провеждане на два последователни етапа на подбор. Целта е осигуряване на достатъчно на брой подходящи кандидати, с които да се гарантира реална конкуренция. Във връзка с това в чл. 79, ал. 9, чл. 83г, ал. 8 и чл. 88, ал. 8 от законопроекта е предвидена възможност след получаването на първия протокол от работата на комисията възложителят да публикува отново обявленето за поръчката, с което да покани и други лица да се включат в състезанието. След получаване на резултатите от повторния подбор за участие във втория етап на съответната процедура се канят избраните кандидати от двета етапа на подбора.

В поръчките, които съдържат или изискват класифицирана информация, е дадена възможност на възложителя да ограничи присъствието на представители на средствата за масово осведомяване и на юридически

лица с нестопанска цел при отварянето на заявлениета за участие (чл. 79, ал. 3, чл. 83г, ал. 2 и чл. 88, ал. 2).

Новата част трета „а“ от законопроекта урежда специфичните изисквания, които се отнасят само до поръчките в областта на от branata и сигурността.

В чл. 119а, ал. 2 и 3 е регламентиран редът за възлагане на т. нар. „смесени“ поръчки. Това са случаите, в които някои от дейностите са с предмет в областта на от branata и сигурността, а за останалите са валидни правилата за класически и секторни възложители или попадат извън приложното поле на закона. Във връзка с това в ал. 4 е въведена забрана за смесване на дейности и съвместното им възлагане с цел прилагане на по-лекия режим на част трета или изключване на поръчката от обхвата на закона.

Член 119б урежда специфична възможност за поръчките по чл. 3, ал. 3 да се възлагат от или чрез централен орган за обществени поръчки. Особеното е, че този орган може да бъде както възложител по смисъла на чл. 8а, така и европейски публичен орган, който не е възложител. Във всички случаи, за да са изпълнени изискванията на закона, поръчките следва да са възложени от публичния орган по същите или по аналогични правила, включително относно осигуряване на възможността за обжалване.

В съответствие с изискванията на директивата поръчките в областта на от branata и сигурността могат да се възлагат и чрез договаряне без обявление. Основанията за прилагане на тази процедура са уредени в новия чл. 119в, ал. 3. В по-голямата си част те са аналогични на тези по чл. 90, ал. 1 и чл. 103, ал. 2, но са включени и някои различни хипотези, които произтичат от особеностите на обекта. Допуска се провеждане на договаряне без обявление и когато това се налага поради спешност, възникнала вследствие от криза, както и при някои поръчки, свързани с НИРД, различни от случаите по чл. 4, т. 4 и чл. 13, ал. 1, т. 4. Тази процедура е приложима и за поръчки, отнасящи се до предоставяне на въздухоплавателни и морски транспортни услуги за въоръжените сили или силите за сигурност на държава членка, разположени или които предстои да бъдат разположени в чужбина.

В чл. 119в, ал. 4 и 5 са отчетени спецификите на поръчките по чл. 3, ал. 3, свързани с по-дългия жизнен цикъл на стоките от този вид. Предвид това поръчките за допълнителни доставки могат да бъдат с продължителност пет, вместо три години. Този срок може да бъде удължен при изключителни обстоятелства, които се определят, като се вземат предвид очакваният експлоатационен живот на доставените изделия, съоръжения или системи и техническите трудности, които може да възникнат при смяната на изпълнителя.

При същите съображения съгласно чл. 119г, ал. 2 относно сключването на рамкови споразумения се допуска срокът на споразумението да е до 7 години. Този срок може да се удължи, когато предвид очаквания експлоатационен живот на доставените стоки, съоръжения или системи промяната на изпълнителя би предизвикала технически затруднения. Възложителят е длъжен да мотивира определения по-дълъг срок в обявленieto за процедурата, с която се сключва рамковото споразумение.

Съгласно директивата с цел гарантиране сигурността на класифицираната информация възложителите могат да предвидят в документацията за поръчката специални условия за нейното изпълнение, насочени към участниците и техните подизпълнители. Тази възможност е уредена в чл. 119д. Тя се прилага, ако възложителят предварително е посочил в обявленieto, че обществената поръчка съдържа или изисква класифицирана информация. Във връзка с това в ал. 2 са изброени изисквания, които могат да бъдат поставени от възложителите. Те касаят предоставяне на документ за достъп до класифицирана информация за избраните подизпълнители, включително и когато са избрани на по-късен етап, както и договорни клаузи, задължаващи изпълнителя и подизпълнителите да опазват класифицираната информация, станала им известна в хода на процедурата, по време и след приключване изпълнението на поръчката. Изискванията следва да осигурят гаранции, че ще бъде избран изпълнител, който притежава необходимите технически възможности и при изпълнение на договора няма да се допусне нерегламентиран достъп до класифицирана информация.

Аналогично на предходната разпоредба в новия чл. 119е, ал. 1 от законопроекта са посочени изисквания, свързани със сигурността на доставките, които възложителите могат да поставят, ако предварително са предвидили това в обявленieto, в съответствие с чл. 26, ал. 2. Тези изисквания могат да включват представяне на лицензи във връзка с трансграничния пренос на стоки; предоставяне на информация за евентуални пречки пред трансфера на стоки, както и доказателства, че веригата на доставки на участника позволява обезпечаване потребностите на възложителя, дори в случаите на неблагоприятни обстоятелства. Предвидено е чрез клаузи в договора възложителят да задължи изпълнителя на поръчката да изгради и/или поддържа капацитет за допълнителни доставки по време на криза; да поддържа и модернизира доставеното оборудване; да уведоми при възникване на обстоятелства, които могат да рефлектират на изпълнението на поръчката, както и да предостави на възложителя материално-техническите средства за производство на резервни части и други необходими елементи в случай на преустановяване на производството.

Една от особеностите на Директива 2009/81/EО е въвеждането на възможности възложителите да поставят изисквания към участниците,

избрани за изпълнители, да изберат своите подизпълнители чрез публична конкурентна процедура. Запазва се правилото по действащия ред, съгласно което участниците са свободни да решат дали и за какво ще използват подизпълнители. Наред с това в новия чл. 119з е регламентирана възможността възложителят да задължи участника, определен за изпълнител, да избере подизпълнителите по всички или по част от дейностите, които е предложил за подизпълнение, при спазване на определени правила. Това следва да се посочи в обявленето, а конкретните дейности, подизпълнителите по които следва да са избрани на конкурентен принцип, се указват в поканата за представяне на оферти. Във връзка с това е въведената забрана за поставяне на условия по отношение на подизпълнителите, които засягат националната им принадлежност (чл. 119з, ал. 3).

В предложения законопроект е направено разграничение на изпълнителите в зависимост от това, дали притежават качеството „възложител“, или не. То е от значение в случаите, когато изборът на подизпълнители се извършва на конкурентен принцип. Съгласно чл. 119и, ако избраният изпълнител се явява възложител по чл. 7 от ЗОП, той следва да избере подизпълнители чрез някоя от процедурите, приложими за поръчките по чл. 3, ал. 3. Когато той не е възложител, е достатъчно да спази принципите на прозрачност и конкуренция при избора на подизпълнители (чл. 119к, ал. 3). В този случай единственото задължение е да се публикува обявление за подизпълнение в Регистъра на обществените поръчки, съответно и в „Официален вестник“ на ЕС, в зависимост от стойността.

Общо правило, приложимо при избора на подизпълнители, е регламентирано в чл. 119л. То задължава избрания изпълнител да прилага критериите за подбор, посочени от възложителя на основната обществена поръчка. В съответствие с тях могат да се поставят и други изисквания. Във всички случаи критериите за подбор на подизпълнители трябва да обективни и недискриминационни и да съответстват на предмета и обема на договора за подизпълнение.

Във връзка с това важна особеност, свързана със сключването на договори с подизпълнители, е предвидена в чл. 119м. Според посочената разпоредба възложителят има право да отхвърли с мотивирано решение подизпълнители, избрани от определения изпълнител, ако те не отговарят на посочените в обявленето и документацията критерии за подбор, приложими към участниците. Нов момент е изричното уреждане на въпроса относно отговорността за изпълнение на договор за обществена поръчка. Съгласно чл. 119о тя се носи от изпълнителя дори в случаите, когато той е сключиbil договори за подизпълнение.

За разлика от досегашният ред в законопроекта се предлага поръчките в областта на от branата и сигурността да се обжалват по реда, предвиден в ЗОП. Промяната е в съответствие с изискванията на

директивата, която въвежда правила, идентични с тези на транспортираната в ЗОП Директива 2007/66/EО. Същият ред се предлага и по отношение на решенията на възложителите за отхвърляне на избраните подизпълнители. Изключение от правилото е предвидено в чл. 119н. То се прилага, когато участникът, определен за изпълнител, не е възложител по чл. 7. В тези случаи неговите решения, свързани с избора на подизпълнител, не подлежат на обжалване.

В съответствие с изискванията за защита на класифицираната информация са прецизирани някои от разпоредбите, които регламентират работата на Комисията за защита на конкуренцията (КЗИ). В разпоредбата на чл. 121а, ал. 4 относно преценката за възможните последици от налагането на временна мярка, е предвидено изрично да се вземат предвид и интересите, свързани с отбраната и сигурността. Аналогична е промяната в чл. 121б, ал. 4 относно допускането на предварително изпълнение на решението за избор на изпълнител. Съгласно новата ал. 6 на същия член КЗК допуска предварително изпълнение на решението за избор на изпълнител във всички случаи, когато би се застрашило сериозно изпълнението на мащабна програма в областта на отбраната или сигурността, която е от съществено значение за интересите на страната.

В чл. 122в, ал. 2 е предвидено специално условие при обжалване на поръчки, които съдържат или изискват класифицирана информация. В тези случаи членовете на КЗК, които участват в производството по разглеждане на преписката, трябва да имат разрешение за достъп до класифицирана информация съгласно изискванията на ЗЗКИ.

Прецизирани са някои процедурните правила, които КЗК прилага при производството по обжалване.

Административнонаказателните разпоредби са допълнени със случаите на нарушения в поръчки с предмет по чл. 3, ал. 3 от ЗОП. Предвидени за санкции за незаконосъобразно изключване прилагането на реда на закона, за поставяне на ограничения, основани на националната принадлежност на подизпълнителите, за сключване на рамково споразумение с по-дълъг срок без основание и др.

Във връзка с въвеждането на нови термини, характерни за отбраната и сигурността, в допълнителните разпоредби на закона са добавени редица легални дефиниции на понятия като военно и специално оборудване, гражданска поръчки, договор за подизпълнение, жизнен цикъл, класифицирана информация, криза, научноизследователска и развойна дейност, правителство и стандарт в областта на отбраната. Допълнена е дефиницията на „икономически най-изгодна оферта“ при възлагане на поръчки по чл. 3, ал. 3. В тези случаи при оценката на оферите могат да се включат и показатели като разходи по време на жизнения цикъл на продукта,

сигурност на доставката, оперативна съвместимост, работни характеристики и други.

Освен промените, с които се въвеждат специфичните изисквания на Директива 2009/81/EО, в закона са направени и някои изменения и допълнения, чиято цел е прецизиране на съответните разпоредби. В чл. 8а промяната е с цел яснота по отношение на възможните начини на придобиване на доставки, услуги и строителство чрез или от централен орган за обществени поръчки. Алинея 2 на чл. 69 е възпроизведена като нова ал. 2 на чл. 9 с цел да стане общоприложима и при поръчки по чл. 3, ал. 3, за които не се прилага открита процедура.

С изменението в чл. 14 от законопроекта се предлага завишиване на стойностните прагове на поръчките, според които се определя приложимият ред за възлагане. Увеличението е с 10 на сто за всички прагове предвид факта, че съответните европейски стойности са много по-високи, като същевременно ЕК планира последващо увеличаване с около 4 на сто. Реализирането на това предложение ще създаде предпоставки за постигане на икономия от необходимия за подготовката и възлагането на поръчките времеви и човешки ресурс и ще облекчи възложителите. Така усилията ще се насочат към стриктно спазване на тежките процедурни правила за поръчки на големи стойности. Същевременно спазването на принципите на публичност и прозрачност за поръчки на по-ниски стойности е гарантирано при прилагането на новия ред за обявяването им чрез публична покана.

С промените в законопроекта са възприети предложениета на национално представените организации на хора с увреждания. В чл. 16в, ал. 2 е регламентирано изискването специализирани предприятия или кооперации на лица с увреждания, за които се запазва поръчката, да могат да изпълнят най-малко 80 на сто от нейния предмет със собствено производство и ресурс. В новата ал. 6 на чл. 59 се предлага отпадане на гарантите за участие и за изпълнение в тези поръчки. За ефективното изпълнение на тези мерки е необходимо да се актуализира и допълни Списъка на стоките, услугите и строителството, чието производство или извършване се възлага на специализираните предприятия и кооперации на лица с увреждания по реда на ЗОП, приет с решение на Министерския съвет, на основание чл. 16в от ЗОП и чл. 30 от Закона за интеграция на хората с увреждания (ЗИХУ).

Съгласно чл. 28, ал. 5 е предвидена допълнителна възможност възложителят да посочи в документацията органите, от които кандидатите или участниците могат да получат необходимата информация за задълженията, свързани с данъци и осигуровки, опазване на околната среда, закрила на заетостта и условията на труд, които са в сила в страната или в държавата, където трябва да се извърши строителството или да се предоставят услугите,

и които са приложими към строителството или към предоставяните услуги. В тези случаи офертата на участника следва да съдържа декларация, че са спазени изискванията за закрила на заетостта, включително минимална цена на труда и условията на труд.

Направени са промени в разпоредбите, които уреждат реда за провеждане на ограничена процедура, процедура на договаряне с обявление и състезателен диалог – чл. 79, 82, 83, 83г, 88 и 89. По-голямата част са редакционни и имат за цел избягване на препратките, преодоляване на съществуващите терминологични несъответствия и подобряване правилното прилагане на закона в тези случаи. Те запълват празноти, например относно работата на комисията при разглеждане и оценяване на оферти в ограничена процедура, състезателен диалог и процедура на договаряне с обявление. По този начин се избяга непрецизното препращане към правилата на откритата процедура.

Зачестилите в практиката случаи на неправомерно задържане на гаранции за участие налагат да се предвиди съответната санкция за такива нарушения на закона. Съгласно новата ал. 2 на чл. 131а възложител, който усвои гаранцията за участие, без да са налице основанията на чл. 61, ал. 2, се наказва с имуществена санкция в размер от 10 000 до 15 000 лв. или с глоба в размер от 1000 до 5000 лв., а лицето по чл. 8, ал. 2 или 3 – с глоба в размер от 1000 до 5000 лв.

С приемането на предложените промени в законопроекта за изменение и допълнение на ЗОП ще се постигне пълно съответствие с действащото законодателството на ЕС в областта на обществените поръчки. С това ще се изпълни и задължението на Република България като държава членка за въвеждане в националното законодателство на Директива 2009/81/EО. Промените ще окажат положително въздействие върху процеса на възлагане на договори и най-общо ще се подобри системата на обществените поръчки в страната.

С оглед на изложеното Министерският съвет предлага на Народното събрание да разгледа и приеме проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)